

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 23.

URAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

TELEFON STEV. 2832.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.633.

Naprej!

Pesem zmagovitega človeka se začne s klicem: Naprej! In s tem geslom si je osvojil človek svet in s tem geslom prodira v zadnje skrivnosti narave. Ravno sedaj doživlja človeštvo nov triumf, ker je zaklical mladi Lindbergh: naprej in odletel v svoji smrti celici čez ocean ter premagal kljub megli in nevihti mogočno oceansko daljavo.

Ko se je pripravljala Linbergh k odhodu, so ravno javili časopisi smrt Nurgesserja in Colija in propad njih z mrtvaško glavo označene »Bele ptice«. Ni to pokolebalo drugih ameriških letalcev, ki so se pripravljali k poletu čez ocean, ni to prestrašilo Lindbergha, ker človek s klicem: naprej! se ne ustraši pred nobeno žrtvijo. Tak junak pozna in vidi samo cilj in njegovo življenje ima samo en misel, da omogoči dosego cilja. In če namera spodleti, potem je tudi vseeno, če je žrtvovano življenje, ker ono je manj od cilja. Tako je naziranje junakov napredka in samo njih žrtve so nam dale vse one divne pridobitve človeškega uma, ki jih danes s takim ponosom uživamo!

Naprej! V tem je zmaga človeka, v tem je njegova legitimacija, da je gospodar zemlje. Ni še popoln gospodar, ali postal bo, ker bo človek večno umiral za zmago napredka, ker ne bo nikdar lenaril na že doseženih lovorikah, ker bi drugače izgubil dostojanstvo človeka.

Naprej! To pa ni le gesto človeštva, temveč mora biti tudi geslo vsakega naroda in slehernega poedinca. In ob Lindberghovi zmagi je čas, da to glasno izpovedujemo tudi mi Slovenci. Zlasti v teh dneh, ko skuša frazerska propaganda naprednega bloka zazibati Slovenijo v reakcionarne predvojne čase, da bi na ljubo praznega boja med liberalci in klerikalci pozabili na kritiko in na bistvene naloge nove dobe. Kakor da ni bilo s potoki krvi kupljenih izkušenj svetovne vojne, kakor da ni bilo z goro trpljenja povojnih nadlog plačanih izkušenj, tako se ponajajo ti narobe naprednjaki s pogledom nazaj, v one malenkostne čase, ko nam je dovoljevala tuja vlada, da je obstojala vsa naša politika le v boju med klerikalci in liberalci. In tako žalosten spomin je nekaterim ideal!

Cisto drugi problemi pa so postavljeni pred nami. Ko so klicali za časa svetovne vojne srbski vojaki in jugoslovanski dobrovoljci: naprej! in ko so na žičnih ovirah trepetala njih prebodena telesa, tedaj so padale te žrtve, da dobi naša domovina razmaha in da ji bo dano zaživetje svoje lastno in svobodno življenje.

In dobili smo razmaha dovolj in moramo iti naprej, da ta razmah uporabimo. Da ves naš narod zaživi, da se vsepovsodi oglasi napredek in da postane vsa širna domovina ena sama delavniška složna bratova. To je naš cilj, to je naša od junakov zaukazana naloga, v tem je naša bodočnost.

Ni pa narod nobena privilegirana kasta, ni narod žandar ali policaj, temveč narod smo vsi in tudi najrevnejši delavec in kmet sta njegov del in sicer njegov bistven del. Zato bi morala napredna politika poiskati kmeta in delavca, bi morala imeti samo en cilj, da dvigne široke sloje naroda k naobrazbi in blagostanju, ne pa z visokega sedeža deklimirati narodu prazne besede o narodnosti in napredku samo zato, da prikrije svoje vladohlepne namene.

Naprej mora naš narod, da bo mogel tekmovali z drugimi in zato je treba vsakemu posamezniku dati vse možnosti

Anglija bo pretrgala vse stike s sovjetsko Rusijo

London, 25. maja. Vlada je v spodnji zbornici predložila predhodno poročilo o odnosih s Sovjetsko Rusijo. Baldwin je izjavil, da se bo debata o tem poročilu pričela v četrtek, ko se odpre generalna debata. Ako bo vladi izrečena zaupnica, bo vlada prekinila s sovjetsko Rusijo, ne samo trgovinske ampak tudi diplomatske odnose.

London, 24. maja. Na današnji seji spodnje zbornice je Chamberlain podrobno poročal o delovanju ruske trgovinske delegacije in »Arcosa«. Chamberlain je dejal, da je policija našla dokumente, iz katerih je razvidno, da so sovjeti organizirali v Angliji obširno špijažno službo, da so bili ukradeni angleški dokumenti in da so razširjali komunistično in protiangleško propagando na angleških ladjah. Tudi ima angleška vlada dokumente, da je bil Borodin sovjetski delegat in da je on vodil protiangleško propagando na Kitajskem. Vsled tega je potrebno, da se pretrga vsak stik s sovjeti.

Mussolini vendarle pristal na pričetek direktnih pogajanj z Beogradom.

Beograd, 25. maja. Medtem, ko je bil včeraj v Beogradu zaradi praznika sv. Cirila in Metoda v vseh uradih in političnih krogih popoln zastoj, sta se dogodila v ministrstvu zunanjih poslov dva dogodka, ki sta naletela na živahno komentiranje, in sicer poset generala Bodrera in poslanika Cunarda.

Naši službeni krogi so zadnji čas v danju izjav zelo rezervirani. Doznava se iz dobro poučenega vira, da stojimo pred neposrednimi pogajanjmi z Italijo. Za sedaj se vrše še samo predhodni razgovori, ker bi bila Italija rada, da se vrše pogajanja v Beogradu, medtem, ko naša vlada stoji na stališču, da naj se vodijo pogajanja v Rimu preko našega poslanika Rakića. Velešile žele na vsak način,

POLITIČNO ZATIŠJE V BEOGRADU.

Beograd, 25. maja. Pri zunanjem ministru Vojo Marinkoviću sta se mudila dr. Tumenković in dr. Miović. Razgovor med njimi se je tikal raznih političnih vprašanj. V politični situaciji ni dosti sprememb radi državnega praznika, ker je vladna večina z ministri odšla iz Beograda.

VUKIČEVIĆ SE VRNE DANES V BEOGRAD.

Beograd, 25. maja. Po informacijah vlade se doznava, da se bo vrnil danes popoldne ob 5. predsednik vlade g. Veliha Vukičević iz Vrnjačke Banje preko Stalača v Beograd.

GLASILO MUSLIMANOV OBŽALUJE, DA SO VSTOPILI MUSLIMANI V VLADO.

Sarajevo, 25. maja. Včerajšnja »Pravda« organ muslimanske organizacije se v uvodnem članku pritožuje nad postopanjem radikalov, ki nikakor nečejo iti na roko željam JMO. Zlasti se pritožuje list

razvoja. Ne samo tistim, ki so liberalni ali klerikalni, temveč vsem, ki znajo in ki so pripravljeni žrtvovati za napredek.

Naprednost nam mora postati notranje prepričanje, ne pa biti samo predvojni fraza. Lindbergh je naprednjak, pa če bi bil stokrat organiziran v klerikalni stranki. In kdor je dajal dijaške stipendije po strankarskem prepričanju prosilcev, ni naprednjak, pa naj ima vse članske karte SDS.

London, 25. maja. S službene strani se doznava, da je vlada sklenila, da takoj odpove sovjetsko - angleško trgovinsko pogodbo in da istočasno prekine diplomatske odnose z Moskvo. Italijanskega poslanika v Londonu je obvestil Chamberlain, da je sklenila angleška vlada prekiniti diplomatske odnose z Rusijo. Vsi angleški parobrodi so v teku te noči zapustili ruske luke. Angleški državljani, ki se nahajajo v Vladivostoku in v lukah Črnega morja so bili obveščeni pred nekoliko dnevi od svojih konzulov, da je treba zapustiti ruski teritorij.

Moskva, 25. maja. »Pravda« piše, da bo sovjetska vlada, ako ministrski predsednik v angleški zbornici izjavi, da se prekinejo trgovinski odnosi z Rusijo, takoj odgovorila angleški vladi s tem, da bo še isti dan odpoklicala svojega odpravnika poslov v Londonu. V Moskvi je prevladalo mnenje, da se bodo dogodki razvijali v najhitrejšem tempu in da bo v kratkem prišlo tudi do prekinitve diplomatskih odnosov z Anglijo.

da se spravi naš spor z Italijo z dnevnega reda in s svoje strani forsirajo pogajanja. Včerajšnji poset poslanika Cunarda je imel tudi ta značaj. Opravičeno se lahko veruje, da se bodo v najkrajšem času začela pogajanja službeno in bo o njim obveščena tudi javnost.

CUNNARD IN BODRERO PRI MARINKOVIĆU.

Beograd, 25. maja. Včeraj dopoldne je posetil ministra zunanjih zadev dr. Vojo Marinkovića italijanski poslanik v Beogradu g. Bodrero. Zadržal se je pri njem nad 1 uro. — Popoldne pa je posetil Vojo Marinkovića tudi angleški poslanik g. Cunnard, ki je ostal dalje časa pri zunanjem ministru.

nad postopanjem občinskih komisarjev in obžaluje, da je vstopila JMO v vlado, kjer je hotela doseči iskren sporazum za izboljšanje in ozdravljenje današnjih težkih prilik v državi. Ker je JMO že prevzela del odgovornosti za upravo, zato zahteva tudi soudeležbo v državnih poslih, ki ji pripada po njeni moči. Toda v mnogih krajih ne more priti do sporazuma v vprašanju občinskih komisarjev, ko so radikalne zahteve brez vsakega razloga tako pretirane, da jih muslimanska organizacija nikakor ne more sprejeti.

POGAJANJA Z GRČIJO SE V KRATKEM NADALJUJEJO.

Beograd, 25. maja. Član naše delegacije za pogajanja z Grško Dragan Miličević, sekretar centrale industrijskih korporacij, ki se je kot kurir naše delegacije mudil nekoliko dni v Beogradu, je včeraj odpotoval v Atene in ponesel s seboj nove inštrukcije naše vlade v raznih vprašanjih, da se lahko uspešno nadaljujejo pogajanja med našo in grško delegacijo.

Naprednost je v tem, da se koraka z duhom časa, ne pa v tem, da se klepetajo fraze. Naprednost je v dejanju, je v volji, ne pa v strahu pred sodbo okolice. Zakaj naprednost je le za močne ljudi, za pionirje človeštva.

Teh je dala Slovenija že mnogo in dati jih mora še več, in zato mora ostati geslo Slovenije »Naprej«, kakor je geslo naših krivih naprednjakov: nazaj v idilo predvojnih časov!

Italijanski kralj v Trstu.

Trst, 25. maja. Včeraj ob 8.30 je prišel italijanski kralj Viktor Emanuel z dvornim vozom na centralni kolodvor. Tu mu je bil prirejen službeni sprejem. Nato se je kralj odpeljal v cerkev sv. Justa in si pozneje ogledal novo vojašnico.

Ob 10. je kralj prisostvoval veliki vojaški reviji. Nato je sprejel v mestni prefekturi fašistične organizacije, ki so se mu poklonile. Istočasno so bile prirejene na trgu burne fašistične manifestacije. Po obedu je kralj sprejel ob 3. in pol predstavnike civilnih in vojaških oblasti, ob 5. pa se je popeljal z ladjo po luki.

Ob 7. je bil inavguriran velik nov svetilnik zmage v Barkovljah. Kralj je sam prvi prižgal luč na tem svetilniku in ta moment je predstavljal višek vse proslave. Ob 8. in pol je kralj odpotoval iz Trsta.

Mesto je bilo ob priliki dvanajstletnice vstopa Italije v vojno sinoči razkošno iluminirano. V luki je zasidranih nad 40 bojnih ladij, s katerih so bile ob prihodu kralja izstreljene salve kralju v pozdrav. V kraljevem spremstvu so ministri za promet Ciano, podpredsednik zbornice Giunta, predsednik senata Titoni, veliki admiral Thaon di Revel in več višjih častnikov kopne in pomorske vojne.

FAŠISTOVSE PROVOKACIJE.

Reka, 25. maja. O poteku včerajšnje proslave v Trstu še ni podrobnejših vesti. Reški fašisti so javno govorili, da bo prišlo v Trstu do gotovih presenečenj. Tako presenečenje naj bi bilo to, da naj bi zadržki in kvarnerski fašisti stopili ostantativno pred kralja ne samo z italijansko, temveč z dalmatinsko modro zastavo in s tem manifestirali svojo voljo, da se Dalmacija zedini z Italijo. Zadržki fašisti so nosili ob dohodu v Trstu take dalmatinske zastave zavite v črn flor.

Zanimivo je, da so zadržki fašisti iztaknili tudi predstavnike vseh dalmatinskih mest in jih privedli s seboj v Trst. Posebej po trojici delegatov bodo zastopali mesta Split, Šibenik, Dubrovnik, Kotor, Trogir, otok Brač in drugi otoki. Značilno je, da se vzlic brezplačni vožnji in prehrani ni našlo iz Zadra in cele Dalmacije več ko 200 oseb.

ČIČERIN PRI BRIANDU.

Pariz, 25. maja. Minister zunanjih poslov Briand je sprejel včeraj Čičerina, ki je prišel v spremstvu sovjetskega poslanika Rakovskega. Pred tem je bil Čičerin pri Poincareju. Po tem posetu ni hotel Čičerin dati nikake izjave.

Ob priliki Čičerinovega prihoda v Pariz so vsi včerajšnji listi konstatirali, da je bil Čičerin že prej najavil svoj prihod in torej ni na tem Čičerinovemu posetu nič nenavadnega. Čičerin se je lahko dovolj uveril, da obstoja med Londonom in Parizom popoln sporazum in da bi eventualno posvetovanje z Briandom moglo imeti ugodne posledice le v gospodarskih vprašanjih.

DVA ITALIJANSKA OFICIRJA ARETIRANA V BEČKEREKU KOT ŠPIONA.

Veliki Bečkerek, 25. maja. Pred nekoliko dnevi sta se po poročilu tukajšnje policije pojavila dva italijanska podanika, ki sta se vedla zelo sumljivo. Policija ju je aretirala in zadržala. Pri izpovedbah se je dognalo, da sta dva aktivna italijanska oficirja, ki jih je po vsej priliki poslala v Jugoslavijo italijanska vlada v svrhu špijaže. Njuna imena se ne objavijo ter bodo najbrž ostala v tajnosti. Oba oficirja pa sta bila sedaj prepeljana v mestno upravo Beograda.

V precepu.

Beograd, 22. maja.

Z nastopom nove vlade Velje Vukičevića v Beogradu se je naš notranjopolitični položaj naglo izpremenil. Politične stranke in parlamentarni klubi, ki so imeli prej vso moč in oblast v svojih rokah, so se preko noči znašli brez vpliva in moči in si pred vladnimi vrati lahko stiskajo roke v znak medsebojnega sožalja. Vlada uživa popolno zaupanje drugega ustavnega činitelja, v žepu ima za celo leto odobren državni proračun in opira se na to moč lahko mirno vrši svoje posle, dokler se ji to pač zdi potrebno. Prej vsega-mogočni strankarji pa se morajo vladni hočeš-nočeš pokoriti, ker dobro vedo, da riskirajo pri naših volilnih metodah prav gotovo pri prihodnjih volitvah svoje mandate, če se vladni pravočasno ne priključijo. Zato ima vlada v vseh odborih, ki se delajo, tudi vedno potrebno večino.

Stranke in strankarji pa, ki niso zastopani v sedanji vladi, imajo sedaj najboljšo prilobnost za ugibanja in kombinacije. Gospoda poseba po raznih beograjskih kafanah in šteje knofe, ali bodo tudi oni še kdaj prišli na vrsto ali pa nikoli več...

Največ se govori seveda o novih volitvah in o volilni vladi. O novih volitvah govorijo, kar je tudi popolnoma razumljivo, največ tisti, ki se novih volitev najbolj boje. Ti delajo na vse kriplje, da bi tudi kdo od njih zlezal v volilno vlado in si tako zagisural vsaj delen uspeh. Oni pa, ki se najbolj boje, spekulirajo celo na padec sedanje vlade, upajoč na kombinacijo, ki bi njim zagisurala moč nad državo, oziroma nad državno blagajno za bodočnost.

V tem oziru je neumorno na poslu dr. Žerjav. Priznati mu mora tudi njegov največji nasprotnik, da je nad vse agilen, da bi prišel v vlado na ta ali na oni način. On se poskuša približati Marinkoviču, poskuša ustanoviti napredni blok v Sloveniji, da bi pod to firmo zlezal v vlado, po možnosti v volilno vlado, nastopa po svojih znanih metodah proti SLS kjerkoli more, a kakor kaže, brez uspeha. On jako dobro razume, da je SDS s Pribičevićem vred za nedogleden čas potisnjena popolnoma v ozadje. On tudi to dobro ve, da ni nobenega razloga, zakaj ne bi sedanja vlada dobila volilnega mandata, kajti če ji je kralj zaupal v najtežjem vnanjopolitičnem momentu, ni vzroka, zakaj ji ne bi poveril tudi vodstvo novih volitev, pri katerih pa si radikalni in Davidovičevci gotovo ne bodo med seboj jemali mandatov, ampak si bodo poiskali nekake tretje, ki ga bodo oskubili, in pri tem tretjem bo prizadeta zlasti SDS. Dr. Žerjav čuti, da bo v novem parlamentu osamljen, tudi če dobi v Sloveniji kakšen mandat, a osamelost pomeni v parlamentu sigurno izgubo. Zato bi on silno rad prepričal beograjske kroge, da v Sloveniji ni baš potrebna SDS, ampak napredni blok, ki je čisto nekaj drugega. Zato prepričuje dr. Žerjav tudi vse

Slovence, poslance in neposlance, ki prihajajo v Beograd po svojih poslih, kako dobro se bo godilo Sloveniji, če pride do naprednega bloka, seveda pod njegovim vodstvom.

Njegove dolgotrajne konference z g. Antonom Kristanom in bivšim ministrom Pueljem niso ostale neopažene, vprašanje pa je, kakšen bo rezultat. V Sloveniji je že mogoče, da se bodo gotovi gospodje odločili za napredni blok, ker položaja v Beogradu ne poznajo, razen iz dr. Žerjavovih pripovedi, ki so seveda prikrojene tako, kakor je potrebno za napredni blok, toda neoporečna istina je, da z vstopom dr. Žerjava v sedanjo oziroma v volilno vlado ni nič in tudi nič ne bo. Poročila, ki jih dobiva ministrski predsednik iz Slovenije, so za napredni blok in za dr. Žerjava vse prej kakor ugodna. Če pa hočejo kakšni politiki v Sloveniji verjeti razlagam dr. Žerjava in nasesti njegovim na pesek zgrajenim obljubam in tolažbam, naj pač poskusijo svoje srečo. Za kes in za pokoro ni nikoli prepozno. Vprašanje je seveda, kaj bodo rekli volilci v Sloveniji, ki so baje postali v najnovejšem času precej trmasti in ne vbojajo več na slepo vero svojih voditeljev.

Tendenco sedanje vlade nikakor ne gre za tem, da podpre v Sloveniji samostojne demokrate oziroma napredni blok, ki je samo nova napisna tabla za SDS, kar tudi g. Vukičević vrlo dobro ve, ampak je čisto druga. Sedanja vlada hoče dovesti našo notranjo politiko v sklad z zunanjim položajem, ki pa je tak, da SLS nikakor ne kaže potiskati obzid. Cerkev je v današnji konstelaciji važen faktor, stokrat važnejši kakor SDS, in če dobi pri prihodnjih volitvah v Sloveniji zopet večino SLS, to vladi in njeni politiki ne bo prav nič škodovalo. Mogoče ji pojde to celo v račun.

Samostojni demokrati in njihovi prijatelji, ki prihajajo v Beograd, pa bridko tožijo v svojih privatnih razgovorih, koliko trpi SDS v Sloveniji, odkar ni v vladi zastopana. Uradništvo in učiteljstvo, ki je bilo doslej njena najmočnejša opora, zapušča SDS, ker nima od nje nič več pričakovati, ne moralno, še manj pa materialno. Naravno, kajti kdor ni na vladi, državnim nameščencem ne more pomagati. Premožni podjetniki in trgovci baje za stranko nič več ne žrtvujejo, ker ne vedo, zakaj in čemu. Takih tožb in jadicovanj je na pretek vsepovsod in ker imajo tudi v Beogradu tenka ušesa, pridejo take pripovedi tudi do znanja jako visokih gospodov, ki pa se nič ne žalostijo nad temi poročili, ki se popolnoma ujemajo z onimi, ki jih sami direktno prejemajo. Mi imamo vtis, da mora biti SDS v Sloveniji v silnih stiskah, a baš taki vtisi so za oceno vrednosti političnega zavezništva jako usodni. Dr. Žerjav pri vsem svoji trudi ne bo uspel s svojo politiko. Ali pa bo moral najti kakšno drugo, uspešnejšo politično formulo.

O položaju v Avstriji.

Na Dunaju, 23. maja.

»Narodni Dnevnik« je poročal o novi vladi v Avstriji in njenem programu. — Prva seja novega Nationalrata se je vršila povsem v smislu mojih dopisov. Združile so se vse tri meščanske stranke (kršč., socialisti, nem. nacionalci in landbundovci, — več jih ni) proti socialnim demokratom. Konceral Seipel je povedal odkrito v svojem programatičnem govoru, da so te tri stranke izločile vse take načrte in točke svojih programov, ki bi jih sicer mogle ločiti. Vsenemec Wotawa je isto potrdil in izjavil, da tudi njegova stranka rada prinaša idejne žrtve samo zato, da je dosežena skupna meščanska fronta proti socializmu. Oni sicer bolj odločno naglašajo potrebo Anschlusa na Nemčijo nego more to storiti Seipel in tudi v vprašanju narodnih manjšin morejo Vsenemci bolj energično povedati svoje misli, toda razumejo tudi stališče vlade, ki mora imeti diplomatske ožire v svojih izjavah. Ali priznati treba, da je pokazal tudi Seipel dovolj močnatosti in poguma, ko je v nastopnem govoru ginljivo lepo govoril o trpljenju nemškega naroda v Podolžju, O, da bi tudi naš zunanji minister ali predsednik

vlade imela le nekaj takega poguma, da bi se tudi njegove besede čule po svetu, kakor se čujejo izjave Nemcev in njihovih volilnih politikov. — Ali ni dovolj značilno za našo sramotno malomarnost, da je postavljeno za konferenco manjšinskega odbora Družbe narodov v Berlinu edino vprašanje nemške manjšine na južnem Tirolskem? Poslanec Smodej je podrezal zunanji ministru, naj poskrbi da bi se razpravljalo tudi vprašanje naših manjšin tam preko. O tej sramoti sem že poročal takrat, ko je bil ta škandal zagrešen, namreč v oktobru lanskega leta o priliki konference v Solnogradu. Danes je za to konferenco prepozno. Ali prepozno bo tudi najbrže za prihodnjo, ako minister ne da jasnih navodil našim odposlancem in ako ne bodo naše stvari zastopali boljši močje nego je dr. Čorović. — Avstrija je manjša država in veliko bolj odvisna, pa je vendar dosegla s svojim odločnim nastopanjem, da se bo ta teden na konferenci Družbe narodov razpravljalo vprašanje njihove manjšine.

V avstrijskem parlamentu si torej stojita nasproti le dve skupini: združene meščanske

Kutná hora.

Ob priliki konference Male antante so imeli novinarji Male antante vsled ljubeznive pozornosti češkoslovaškega zunanjega ministrstva priliko spoznati tudi nekatera slavna mesta bratske republike in velik del tako blagoslovljene češke zemlje. Tako so obiskali novinarji bogate Karlove Vary, romantičen Lohot in slavne Marianske Lázně in nakonec še mesta Kutná hora, Kolin in Poděbrady. Kakor je vzorna urejenost vseh severozapadnih čeških zdravilišč naredila silen utis na vse novinarje, tako pa je vendar nadkrillila Kutná hora s svojimi divnimi historičnimi spomeniki vsa druga mesta.

Ziva zgodovina češkoslovaškega naroda je Kutná hora in to smo začutili vsi takoj, ko smo izstopili iz avtomobilov na lepem senčnatem dvorišču staroslavnega magistrata mestra Kutne hore, nekdanje prestolice čeških kraljev. Zgodovinski spomenik poleg zgodovinskega spomenika, to je najkrajša, a obenem najbočnejša karakteristika Kutne hore. Da, skoraj vsaka hiša priča o stari slavi češke zgodovine in o veliki kulturni stopnji, ki jo je dosegel češki narod že pred sto in sto leti. In ko smo se divili vsej tej visoki kulturi, smo postali ponosni tudi mi, ker vsa ta kultura je delo slovaškega naroda in dokaz neizčrpane sile slovaških narodov. V Kutni hori je bila ta zavest že zlasti na dlan, ker tu je bil leta 1471. izvoljen Vladislav Jagelonski za češkega kralja, ker treba, da imajo slovaški narodi enega kralja, kakor so tedaj utemeljevali češki ple-

miči Vladislavovo izvolitev nasprotnikom te izvolitve — Madjarom.

Ta historični dogodek nam je bil vsem živo pred očmi, ki smo stopili v zborovalno dvorano mestne hiše, kjer so nas pozdravili zastopniki mesta, vsem na čelu župan dr. Rajzman.

Že sama zborovalna dvorana je zgodovinska zanimivost za sebe. Sprajda velika slika, ki predstavlja izvolitev poljskega kralja Vladislava za češkega kralja. Vzdi drugi znamenita slika, kako zahteva mojster Jan Hus v Kutni hori od kralja Václava, da potrdi češki učni jezik na praški univerzi. Vse naokoli pa slike iz dobe, ko je cvetela Kutná hora in ko je bil njen srebrni rudnik eden najslavnejših v Evropi. Iz tiste dobe je tudi še strop v posvetovalnici, ki je za stropom v praškem rotovžu eden najstarejših na svetu.

Ko smo zasedli sedeže, kutnohorskimi mestnih očetov, je pozdravil župan dr. Rajzman zbrane poljske, jugoslovanske in rumunske novinarje in naglasil v svojem pozdravnem govoru, kako se v tej dvorani drugič v zgodovini zbirajo zastopniki slovanskih narodov. Prvič leta 1471, ko je bil po smrti Jurija Poděbradskega izvoljen poljski kralj Vladislav za češkega kralja in drugič sedaj, ko slovanski narodi znova utrjujejo ravno, kar priborjeno svobodo s složnim delom.

In nato je vstajala pred nami vsa zgodovina Kutne hore.

Že pod kraljem Otokarjem I. Přemislom je slovela Kutná hora po svojem srebrnem rudniku. Leta 1276. je bila že proglašena za kraljevo mesto in nato se je pri-

stranke s 93 in socialisti z 72 poslanci. Opozicija si je svesta svoje moči, ona ve, da proti njeni odločni volji ne bo mogoče ničesa skleniti. Ali ako bo hotela kaj preprečiti, bo uporabljala vsa v parlamentih običajna sredstva do skrajne obstrukcije, in močna je dovolj, da bo vsaka njena obstrukcija uspešna in ne bo treba posegati po revolucionarnih metodah, ki jih tudi lahko vprežejo v svoj voz in v velikim uspehom. Toda dokler ne bo sile, hočejo rabiti samo parlamentarna sredstva in tudi ne uganjati opozicije za vsako ceno in ob vsaki priliki, marveč dopustiti, kar je v občo korist. Tako smo videli že v prvi seji, da so se najdoslejnejše udeležili volitev predsedstva zbornice in sprejeli mesto podpredsednika (Eldersch), v vse odseke so volili soglasno z večino in sicer po čistem proporciju, pri volitvi vlade so bili najbočajnejša opozicija, tudi Seiplov nastopni govor so zvesto poslušali in zagnali so nekaj hrupa šele pri napovedi nekake moderne ureditve najemninskega vprašanja ter nedvoumno dali razumeti, da naj večina take načrte kar opusti. Enako so takoj zavrnili napoved šolske reforme. — Kar se tiče novega carinskega tarifa pa so spravljivi za take spremembe, ki prinesejo razmah industrije in torej olajšanje brezposelnosti.

S koroškimi šumijem pa se je moralo nekaj za kulisami zgoditi, kar je javnosti do danes prikrilo. — Schumy je namreč obne Sang und Klang izginil iz vsake kombinacije in kar govora ni bilo več o njem od tiste sobote, ko sem pisal zadnji dopis o njem. Od sobote do srede so se kar na tihem sporazumeli z landbundovci za drugega kandidata, ki je bil tudi izvoljen, a Schumy — Sumi bo moral dalje šumeti le po Koroškem. On namreč ni Nationalrat, t. j. poslanec parlamenta, marveč le deželnega zbora. Toda Avstrija ni tako strogo parlamentarna republika, da bi vsak minister moral biti tudi poslanec; dovolj je, ako ga parlament izvoli.

Prihodnji deželni zbor koroški bo moral rešiti znano vprašanje slovenske manjšine. Tu bo treba vse naše pozornosti, da ne zamudimo najlepše prilike. Načrt zakona je pripravljen. — Ali naši merodajni krogi poznajo ta načrt?

A. G.

Korak naprej.

Zaključki svetovne gospodarske konference.

Drugi del gospodarske konference je končan. Bil je to del, v katerem so se vršila tehniška dela. Tri velike komisije so si jih razdelile: poljedelska, trgovinska in industrijska komisija, ki so se spet razdelile v podkomisije.

Natančno so preresile velike probleme, ki se vsi tičejo sredstev, kako bi se dala vpostaviti bolj tesna gospodarska solidarnost med različni narodi, pa tudi med proizvajalci in delavci.

Poljedelsko sodelovanje, poenostavljen carinskih postopka in carinskih izrazov, znižanje zaščitnih carin, racionalizacija evropskih industrij, vpostavitve industrijskih antant so bile najvažnejše točke.

V vseh teh vprašanjih pa ni bilo popolnega soglasja med člani posameznih komisij. Vendar se je doseglo, da so se o vseh sestavili raporti, ki osvetlujejo številne točke, v katerih so se vsi skladali. Posebna komisija je nato upoštevala soglasje med vsemi, tako da je mogla konferenca prošlo soboto popoldan v skupnem zasedanju vseh komisij pokazati pri članju definitivnih raportov, prve smernice svoje gospodarske doktrine. Ta sicer ni v vsakem oziru popolna, točna in odločna, vendar pa vsakogar obstoja in je že to velik korak naprej.

Vidimo, da se tako počasi ustvarjajo smernice mednarodnega gospodarstva, kot so se bile polagoma ustvarile smernice mednarodnega prava.

Naloga Lige narodov je, da jih ravno tako srečno izvede, kot je zagisurala njih začetek in obstoj.

V prihodnjih dneh bomo zvedeli, v kaki obliki misli Mednarodna gospodarska konferenca naložiti Ligi narodov to težavno nalogo, ki pa je za ves svet le prepotrebna.

P. B.

Vi hočete

varčevati in vendarle okusno jesti. Potem rabite samo

MAGGI-jevo zabelo:

Vi bodete potrebovali manj mesa in in kosti in Vaše juhe, prikuhe, omake, bodo vseeno močne in okusne. Zahtevajte izrečno „MAGGI-jevo zabelo“ ter pazite posim, na ime „MAGGI“ na „rumeno-rdeči“ etiketi.

VOJASKI POLOŽAJ NA KITAJSKEM.

Mislimo si kvadrat, v katerega vsakom oglu stoji armada, ki se bori z armadama v obeh sosednjih oglih in dobimo približno sliko o vojaškem položaju na Kitajskem. V obeh spodnjih kotih, v Hankovu in v Nankingu, sta obe kantonski armadi, v obeh zgornjih kotih pa čete Vupejtuja in Sunčuanfanga (onoga Suna, ki je izginil kot katra, ko je Čangkašek zavzel Šangaj). Čangkašek se bori v Nankingu istočasno proti Sunčuanfangu, ki ga ogroža s severa in proti Hankovcem, ki zavzemajo zahodne predele ob zgornjem Jangcekiangu. Hankovce pa ogroža poleg Čangkaškega še Vupejtu, ki je zopet prišel na površje, enako kakor Sunčuanfang. Poleg teh je v kvadratu na jugu še Kanton, ki je sedaj sovražni krščanski general Feng, ki tabori blizu ruske meje in ki je glavni nasprotnik Čangcolina ter ogroža sedaj svojega starega sovražnika Vupefuja. Veliki vojskovodja na severu Čangcolin pa se drži zadržan še v ozadju. Položaj je torej v splošnih obrisih razmeroma dokaj preprost. Vendar pa je dogodkom težko slediti, ker se to razmerje sprti spreminja. Obe sovražni si krili Kuomintang v Hankovu in v Nankingu se nameravata namreč sedaj združiti proti severu (naj bo to Vu ali pa Sun). Držalo to seveda ne bo dolgo. Kaže pa tudi na to, da se jima pridruži še Vupeju, kakor poročajo o tem ravno sedaj, tako, da se bodo borili trije ogli kvadrata proti četrtemu. V to zmedo se vmešava še Angleži. Jangcekiang, po katerem križarijo angleške bojne ladje, loči ta kvadrat na dvoje. Bojna sreča bo naklonjena onemu, katerega čete bodo Angleži pustili preko Jangcekianga. Ker se njihova zaupljivost v Čangkaškega spreminja od dneva do dneva, ne moremo nikdar vedeti, kaj prinese naslednji dan. Da imamo vsaj malo boljši pregled vsega položaja, se moramo omejiti le na to, kar smo prej navedli. Pri tem se ne ozi-ramo na celo vrsto malih armad, ki vplivajo le malokdaj na ves položaj. Za tem, tako čudno se spreminjajočim in menjavajočim se vojaškim položajem pa se veliki resen proces. Stara Kitajska generalov in tukunov je prišla zopet na površje le zato, ker je nastopila trenutna reakcija na ta proces, na vletok kitajske revolucije.

Cerkev sv. Barbare.

Kamenje bo govorilo. Na ta izrek pesnika smo se nehoti spomnili, ko smo gledali divno katedralo sv. Barbare. Češka pozna sličen umotvor gotoske arhitekture samo še v katedrali sv. Vida na Hradčanih. Toda mestoma ga presegata cerkev sv. Barbare.

Divno katedralo 14. stoletja in so jo gradili z majhnimi presledki skoraj dvesto let in vendar ni danes dograjena niti do polovice. Toda kar je zgrajenega, je umotvor, da malo takih. Ko gleda človek te divne ornamente iz rezanega kamna, ta titanski trud, se nehoti sprašuje, če bi današnja doba imela še toliko poštrevnosti, da ustvari tako diven umotvor. In zdi se nam, da ni več te poštrevnosti in in te v resnici svete navdušenosti ko nekdanj. Težko je reči, kaj naj človek na tej divni cerkvi bolj občuduje. Ali sloke stebre, ki prepletajo strop, ali stebrišče zunaj cerkve ali iznadljivost umetnika, ki je polagal važnost na to, da je vsak ornament različen, vendar pa v skladu s celoto. Ravno zaradi te pestre iznadljivosti pomeni tudi cerkev sv. Barbare za zgodovinarja neusahljiv vir študija, ki ga množijo še stare freske, ki krasi cerkev.

Malo manj bahavosti.

(Iz Celja.)

V celjski »Novi Dobi« se je neki predvojni narodnjakar silno na široko razkorajil, da more v tej bahavi po deliti drugim nauke o narodnosti. Tako silno se je ta mož predvojnega doba zaljubljal v lastno pozo, da je izgubil ves zmisel za kritiko in da se je povzpelo do sledečega klasičnega stavka:

»Ideje, ki jo zastopa Samostojna demokratska stranka v nacionalnem, državnem in gospodarskem pogledu, ne more družba (to je sedanja protidesarska koalicija, op. pisca) nikdar zatreči...«

Božanstvena je ta baharija in divna ta samozaljubljenost. Žal, da tudi ni brez precejšnje porcije smešnosti.

Predvsem je namreč stvar v tem, da se je danes silno težko boriti proti idejam SDS, ker kakor znano, teh idej sploh nikjer več ni. Ni še vendar pozabljeni, kaj je dejal delegat SDS, ko je ponujal St. Radiču koalicijo. Takrat je delegat čisto jasno izjavil, da SDS sploh nima nobene ideje in da samo zato ponuja Radiču koalicijo, ker je ta, kakor znano, z idejami naravnost nabasan. Vi, g. Radič, imate ideje, mi pa štampamo in tako se bomo lepo izpopolnjevali in zmagali klerikalce. Tako je govoril delegat SDS, tako so poročali ljubljanski in zagrebški listi in ta vest ni bila od nobene strani demantirana. V predvojnem času zaljubljeni celjski gospod pa se sedaj baha z idejami SDS.

Ali ne bi bil ta gospod tako prijazen, pa bi nam povedal, kaj je še ostalo od starih idej SDS, če so te sploh kdaj obstajale. Mislilimo namreč na ideje v programatičnem oziru, na načela, ki so značilna za vsako stranko. Tudi pri najboljši volji mi takih in sličnih idej pri SDS nikdar nismo zasledili, zato bi bili celjskemu gospodu zelo hvaležni, če bi nam jih odkril.

Smo namreč tega heretičnega mnenja, da ideja, kako zleze kdo v vlado, ni nobena prava ideja, temveč samo želja, ki pa je vrhutač danes silno pobožna želja. Samo to idejo pa je poznala ves čas SDS.

Enako smo mnenja, da ni načelo, da je v blagor stranke vse dovoljeno, nobeno programatično načelo, ker je že stokrat dokazano, da ni tako načelo samo nemoralno, temveč tudi glupo. Ali bo mar bahavi častilec SDS trdil, da je delala SDS tedaj pametno, ko je zaradi revnega mandata snedla svojo častno besedo? Ali ni tudi v tem en vzrok, da SDS ne more slabotičiti svojega stalnega naprednega bloka, ki bi bil še edino upanje, da zleze SDS v vlado in da se uresniči njena edina in edinstvena ideja?

Prav posebno komično pa je, če kdo govori o idejah Samostojne demokratske stranke na gospodarskem polju. Tu pa je SDS v resnici imela silno originalne ideje in Slovenija bo najkrajšem času na bobnu, če bo tem idejam sledila. Z Agro-Merkurjem so se te ideje začele uveljavljati, dosegle svoj višek s Slavensko banko, kje pa je njih konec, danes žal še nihče ne ve.

Zato ne moremo reči drugega na vse slavospeve o gospodarskih idejah SDS, ko: hvala lepa za te ideje. Kdor če zapravljati denar, naj jim sledi, toda Slovenija ne bo tega storiila, ker je izkušnja ež dovolj drago plačala. »Stockenpferd« gospoda slavitelja esdesarske brezdejnosti pa je — nacionalnost.

Slovenska umetniška razstava na Dunaju.

Umetniško društvo ene struje dunajskih slikarjev se imenuje »Künstlerbund Hagene«. Predsednik je slikar Carry Hauser, podpredsednik slikar Erwin Lang, tajnik slikar Georg Mayer-Marion. V tem Bundu je odlično število slikarjev in pristaev njihove struje, kateri je tudi secesijonizem in impresionizem že zastarela umetnost. Nimam pravih pojmov o načrtih kubistov ali futuristov, odkrito pa izpovedujem, da njihove produkte občudujem na prav poseben način, namreč da bi se kljub občudovanju lepo zahvalil za vsak tak dar, kajti ne bi hotel svojih sob krasiti s tako umetnostjo. Ali ogromna večina razumništvu tudi enako misli, zato pa imajo slikarji teh struj ubogo malo kupovalcev, dasi jim občudovalcev pomalo ne manjka. — Priznavam tudi, da na

V tem oziru se godi vsenaokrog samo lopovstvo, SDS je ona divno čista oaza. Kdor je vso vojno prespal za kakim zapečkom, kdor je vsled tega po vojni izkopal predvojne predsodke, ta je morebiti res še dovtolen za vso to predvojno ropotijo iz celjske kakofonije. Kdor pa je z življenjem in sliko, kdor je doživel na vojnih poljanah vstajenje nove miselnosti evropskega ljudstva, ta pa more imeti za vso to kakofonijo le pomilovalen nasmehek. To v splošnem.

V podrobnem pa sledeče: Samo slepec ne vidi, da je naš zunanepolitičen položaj tak, da mi ne moremo poleg italijanskega napadanja izzvati še nemško nasprotstvo. Za bahave in vase zaljubljene ljudi morda to vprašanje ne velja, pač pa velja to za vse prave nacionaliste, ki čutijo odgovornost do našega naroda.

To je eno! Druga resnica pa je to, da je nemogoče s predvojno kakofonijo priti do prijateljskih stikov z Nemčijo in samo obžalovati moramo, če se v Celju še vedno najdejo ljudje, ki nočejo razumeti, kako resen je naš zunanepolitičen položaj. Ne moremo nikomur z nürnbergskim ljakom vlivati pameti v glavo, če pa hoče biti nedostopen za zahteve moderne dobe, temveč moramo tem narobenaprednjakom pač prepustiti, da se še naprej love za spomini iz žalostne predvojne dobe.

Naš nacionalni interes je, da dosežemo z manjšinami sporazum in ker je to kategorična zahteva naše bodočnosti, jo bomo tudi dosegli, pa če je to gotovim ljudem prav ali ne. Zaradi prevelikega apetita, ki so ga nekateri razvijali po preobratu, ne bomo tvegali svoje narodne eksistence in samo globoko obžalovati je, da se tako jasne resnice nekateri videti ne morejo, ker jo nočejo in ker se je boje.

Sicer pa ima vsaka druga stranka prej pravico sklicavati se na nacionalnost ko pa SDS. Zakaj ljudje od SDS so bili, ki so uničili Jadransko banko in s tem povzročili, da je vsa nacionalizirana industrija padla v nemške roke. Ti so krivi, da ni Kreditni zavod več naš, ti so krivi, da ni Trboveljska naša, ti so krivi, da ni »Union« naš in ti so zapravili vse ostale nacionalizacije. Kadar boste morali o narodnosti klepetajoči gospodje tudi drugim strankam občitati le desetine tega, tedaj stopite na plan, dokler pa tega ne morete, pa lepo molčite in raje premisljujte, kako bo prišla Slovenija do svojih 85 milijonov dinarjev, ki jih ima v Slavenski banki.

Ni politika to, če hoče kdo živeti le od reminišcenc, ni politika to, če misli kdo, da je narodnost samo eksploatacijski strankarski objekt, temveč politika je to, da narod napreduje z duhom časa in da pride do blagostanja, za katerega je krvavel na bojnih poljanah in za katerega dela in trpi že cela generacija.

Dobra politika pomeni harmonijo dela, skupno dviganje naravnih zakladov in mir med ljudmi, ker sta mir in strpnost predpogoji blagostanja. Slaba politika pa je kakofonija, ki noče živeti od zdrabi.

Ni v slavo Celja, da se ravno v Celju ponajajo ljudje, da so pristaši kakofonije in slabe politike.

jena že 54. razstava tega marljivega društva, ki se pogumno bori proti vsem težavam današnjega časa in pojmovanja o slikarstvu in njega nalogah.

Na tej razstavi ima tri sobe tudi naše »Slovensko umetniško društvo« iz Ljubljane, kjer je vsega skupaj 29 slik, ki so došle iz Berlina z razstave, o kateri so naši listi poročali. Razstavljaleci oz. umetniki in slike so:

1. Jakac Božidar: Harald Saewerund.
2. Kralj Fran: Slovenska vas — Polejje — Studenec — in Kristus propovednik (les).
3. Kralj Tone: Slovensko ženitovanje — Težki delavec — Samoten — Apostol Ivan — Idealist, posl. dve les.
4. Kos Gajmir A.: Piknik — Pri maskovanju — Tihožitje.
5. Kos Tine: Dekle (terracota) — Vihar na morju (gips).
6. Napotnik Ivan: Plesalka (les).
7. Pilon Veno: Božja pot na Logu pri Vipavi — Portret gospe dr. K.
8. Stiplovec Fran S.: Dekle — Dekle s knjigo — Pokrajina s cerkvijo.
9. Vidmar Nande: Gospa — Vas — Pokrajina St. Ruprecht.
10. Vidmar Drago: Glava — Portret brata — Tihožitje.
11. Zupan Fran: Pokrajina — Ljubljanski grad, oboje akvarel.

Kjer ni posebne pripombe, so oljnathe slike.

Pripominjam, da je ta slovenska razstava predmet splošnega zanimanja in občudovanja. Videl sem to pri predrazstavi za novinarje in večer pri slavnostni otvoritvi, ko se je gledalcev kar trlo. Tudi dunajski umetniki izražajo svojo zadovoljnost s svojimi slovenskimi tovariši, ki so jim v dokaz, kako se njihova umetnost širi po svetu in kako imajo celo v malem slovenskem narodu tako vredne zastopnike. — Naj pri nas sodimo to umetniško strujo že tako ali tako, naj se njihove slike pri nas kupujejo ali ako bi umetniki radi nas za lakotjo pomrli, to reba reči, da so na tej razstavi visoko dvignili ugled slovenskega naroda v tem kulturnem centru Evrope. In zato jim moramo biti hvaležni za trud in poštrevanost.

Le še eno pripomnjo: Na slavnostni otvoritvi ni bilo niti enega zastopnika našega poslanstva ali konzulata. Predsednik je imel že spisan govor v pozdrav jugoslovanskih desiojanstvenikov, ki da so pokazali umevanje za trud in poštrevanost slovenskih umetnikov. Na pripombo odbora sem svetloval, naj svoj govor shranijo za ono priitko, ko se bo tu vse drlo in naša kolonija bo vsa alarmovana za udeležbo. Kogar znanjih oseb ne bo, bo zapisan med separaiste... A. G.

Debata o golem spomeniku.

Poročali smo že na kratko, kako je izzval sklep beogradske občine, da postavi na Terazijah Meštovičev spomenik, po zaslugi raznih čudnih moralistov narejeno ogortanje, češ da se bo vsa mladina pohujšala, če bo videla golega zmagovalca. Slava moralistov ni dala miru abderitom in nato so se še ti oglasili in dejali, da je pravi spomenik zmagovalca srbskega naroda samo oni, ki ga predstavlja s šajkačo in opanko. (Skoda, da niso ti abderiti pripomnili še: in s praznim žetodcem. Op. ured.)

Vsled tega nastopa moralistov in abderitov je priredila »Politika« veliko anketo med svojimi bralci in vsak razsoden človek mora biti te ankete le vesel. Zakaj ta anketa je dokazala, da je srbski narod mnogo bolj zdrav, kakor pa so razni njegovi voditelji in da so naleteli moralisti in abderiti s svojimi konfuznimi nazori na gluha ušesa. Splošno se vidi iz ankete, da imajo najmanj umevanja za umetniška vprašanja politiki. Sreča samo, da se niso upali ti dosti oglasiti. Slišali bi lepe stvari, saj je tudi lista famozna glupost o opankah in šajkači zrasla na zelniku narodnega poslanca. Umetniki seveda skoraj brez izjeme zagovarjajo spomenik, bilo bi tudi žalostno, če bi zastopali drugo mnenje. Na splošno pa je anketa dokazala, da je bil nastop moralistov in abderitov silno potreben, ker šele sedaj je ves Beograd spoznal neizmerno zaostalost teh ljudi. Anketa je tako silno mnogo pripomogla k duševnemu napredku ljudstva

in je razširila zmisel za Meštovičevu umetnost, kakor to niso dosegle niti njegove legendarne razstave. Anketa je torej končala absolutno pozitivno in tako je upati, da bo Meštovičev »Zmagovalce« v resnici zmagal in stal v Beogradu ne samo kot simbol junaštva srbskega naroda, temveč tudi kot simbol zmage zdravega srbskega razuma nad plitvostmi moralistov in neumnostmi abderitov. Bo to torej pravi narodni spomenik in dvakrat v čast srbskemu narodu.

Interesantno je, da so žene v splošnem pokazale mnogo več zdravega umevanja za umetnost ko moški. Še bolj interesantno, da so se ravno žene najmanj zgražale nad goloto »Zmagovalca«. Boljše klofute zato sploh niso mogle zasoliti vsem tem silnim in ozko-srčnim moralistom.

Kako pravilno sodijo žene in kako zrelo je njih mišljenje, naj navedemo za primer sodbu matere, ki piše:

V prvem vprašanju, ki je očitno danes glavno vprašanje — če sme spomenik »Zmagovalca« predstavljati golega človeka — mislim, da sme samo golega, ker boj, ki smo ga prehodili na potu do zmage, je bil isto tako gol, grob in surov, tako, da ga je mogoče simbolizirati le z nagim človekom. Vsaka debata o sramežljivosti je tu izključena.

Na vprašanje pa, če Meštovičev spomenik zadosti predstavlja našo zmago, bi rekla: Naša zmaga je prišla po tolikih žrtvah, bolesti in trpljenju in da se nam bo zdel vsak spomenik, ki naj bo simbol naši zmagi in našemu trpljenju premajhen. To je tudi glavni vzrok, da ni spomenik vseh širokim slojem. Eden bo dejal, da je sokol, kot simbol zmage in viteštva, premajhen; drugi, da so tudi tako mogočna prsa, kakor jih ima Meštovičev »Zmagovalce« za našo zmago premajhna. A to le vsled našega prevelikega trpljenja.

Ce pa široki sloji ne bodo zadovoljni s spomenikom z umetniške plati, pa samo vsled tega, ker ti sploh niso umetniško naobraženi...

Tako je govorila srbska mati in povedala vse, kar je trebalo povedati.

Zdrav je naš narod in posili-moralisti in abderiti nimajo pri njem sreče!

PRVI NOČNI TEK V CELJU.

Celjski športni klub priredi dni 26. 5. 1927 na praznik Kr. venbohoda ob pol 21. uri zvečer svoj prvi tek po celjskih ulicah. Proga dolga 3000 m, razdeljena na VII etap, ki se bodo pretele v šestletih po 2×800, 2×400, 2×200 in 2×100 m. Teče se izpred kolodvorja, kjer je start in cilj, po Prešernovi ul., Ljubljanski c., Kralja Petra c., Prešernovi ul., Vrazovem trgu, Vražovnem ul. na kolodvor, tako, da preteče vsak tekač progo dvakrat. — Lahkoatletični S. K. Celja imajo za konkurenco dobro trenirane nogometaše svojega kluba in lahkoatletsko moštvo dijaške org. Sloga, ter obeta biti bolj med imenovanimi prav oster in interesanten.

Lahkoatletična sekcija kluba je pričela po daljšem presledku letos z intenzivnim in sistematičnim gojenjem te grane sporta, ki je bila pri nas v Celju domalega neznanja in obeta postaviti na plan v kratke mprave dobre in vseskozi resne atlete. Le žal, da je pri naši javnosti tako zelo malo zanimanja in še manj naklonjenosti za sportne prireditve. Prav iz tega razloga prosimo cenjeno občinstvo, da ne dela pri teku tekačem neprilik, kakor se je to zgodilo lansko leto prilikom stafetnega teka skozi mesto, ko je bil tekač v dveh slučajih spodtaknjen poleg tega pa nagovorjen še z šopkom najizbranejših domačih psov. Red ob progi bo vzdrževal klub po svojih članih sam in prosimo, da se jim vsakdo pokorava. Če prireditev količjak ugodno izpade in če se bo interes malo dvignil, prirejal se bo ta nočni tek vsako leto in ako se klubu posreči dobiti kakega velikodušnega mecena, ki bi daroval moštvo lahkoatletične sekcije primeren pokal, kakor je zelo udomačeno po vseh velikih mestih tu in inozemstva, zadobila bo prireditev še le pravi pomen. Boj bo s tem neprimerno bolj interesanten in prireditelj bo zadobila nekaj tradicionalen značaj, kar bo brez dvoma poživelo klubsko življenje in obči interes med širšo javnostjo. Padli bodo polagoma vsi predsodki in mržnja napram sportu sploh, mladina pa bo z večjim veseljem in brez strahu se udeležila prepotrebne sportu.

ženimi kostmi. Grb Schwarzenberga, razni križi, skratka vsak predmet je tu izdelan edino iz človeških kosti.

Pa vse te stvari je treba videti, ker jih je nemogoče popisati, saj so vse to edinstvene stvari, ki se nahajajo na svetu. Zato pa Slovenci, ki vas usoda nanese v Prago, žrtvujte en dan Kutni hori in njuni znamenitostim in prepričani smo, da vas bo bolj zadovoljila, ko sama Praga. Ker v Kutni hori je vse na enem mestu in ne moti vas velikomestni šum. Vsak Kutnohorčan pa bo rad vaš vodnik, ker v Kutni hori so gostoljubni ko v starih slovanskih časih.

Poděbrady.

Preko Kolina smo se nato iz Kutne hore odpeljali v Poděbrady. Kolín, samo tovarniško mesto, ki šteje danes 72 velikih tovarn. Kutna hora, mesto zgodovine in slave, Poděbrady pa mesto enega prvega čeških zdravilišč. Od vseh treh mest so Poděbrady najmanjše, toda zato prijazno mesto, ki pa ima seveda tudi svojo ponosno zgodovino, ko vsako češko mesto. Je to mesto Jurija Poděbradskega, čegar spomenik ima tudi mesto. Je pa tudi to mesto njegove volje, kakor dokazuje novo zgrajeno zdravilišče.

Z lastnim sredstvi so meščani zgradili tu nad vse moderno zdravilišče in žrtvovali za njegove naprave milijone in milijone čeških kron. Duša pri tej velikopotezni akciji je bil naš dobi prijatelj inž. Hrasky, ki je v svojem rojstnem kraju (Poděbradih) pred kratkim praznoval tudi svojo sedemdesetletnico.

Bila je mala, toda intimna slavnost, ko smo se zbrali novinarji v avli modernega

zdravilišča z zastopniki mesta, da se pozdravimo in seznanimo ter da manifestiramo slovansko solidarnost. Med drugim nas je pozdravil v slovanskem jeziku tudi prof. Hrasky, kateremu se je zahvalil Slovenec Fabjančič.

Nato je bil slavnosten banket, na katerem so bile izrečene številne in lepe zdravice, od katerih je bila pač najlepša ona, ki jo je izrekel dr. Erhatič, namestnik šefa tiskovnega oddelka v našem zunanjem ministrstvu.

Ogledali smo si nato podrobno vse zdravilišče in videli, da kdor je na srcu bolan, ta naj odide v Poděbrady in pomagano mu bo, če je pomoč sploh še mogoča.

Diven kraj češke zemlje je v Kutni hori in Poděbradih in Slovenec, ki pride na Češko naj ne zamudi prilike, da si ogleda Kutno horo, spomenik češke slave in Poděbrady, kraj Jurija Poděbradskega!

Slovanska sokolska šola.

V nedeljo dopoldne je bila v divno urejenem Tyršovem sokolskem domu na Mali strani v Pragi otvorjena prva slovanska sokolska šola. Šola bo trajala več tednov in udeležbe se je delegati vseh slovanskih Sokolov, ki so člani Slovanske sokolskega saveza. Vsaka sokolska zveza pošlje deset gojencev in preskrbi za lastnega predavatelja. Ti predavajo vsak dan o razvoju in nalogah sokolstva s stališča vsakega slovanskega naroda. Vsak govori v svojem jeziku in sicer brez vsakega tolmača.

Sole se udeležijo: Savez jugoslovanskih sokolov (11 udeležencev), Zwiazek towarz.

gymn. polskih (9 udelež.), Zveza ruskih sokolov za mejo (14), Česká obec sokolská (0), nadalje so zastopani lužiški Srbi in Belorusi. Od Jugoslovancev so se otvoritvene slavnosti udeležili dr. Murnik, starosta Gangl, dr. Bogunović in dr. Gradonič.

Prvo predavanje je imel starosta dr. Scheiner, nakar so govorili Gangl, dr. Vergovin in Maxič. Nato je sledilo predavanje in debata o sokolstvu in slovstvu. Od Čehoslovakov je govoril dr. Scheiner, od Poljakov Wolski, od Jugoslovancev Gangl in od Lužiških Srbov Norwak. Popoldne so udeleženci šole obiskali telovadišče, kjer jih je pozdravil starosta Sokola Praga VII. Vašich. Šolo vodi namestnik staroste ČOS, Štěpánek.

Vsi udeleženci so nastanjeni v hotelu Tyršovega doma.

Češke srebrne krone.

Finančni minister dr. Engliš sporoča v »Lidoveh Novinah«, da bo izdala Češka Narodna banka za 100 milijonov srbrnih desetkronskih novcev v promet. V novih kronah bo skoraj za točno 10 kron srebra in bodo torej nove krone služile tudi kot kovinska podlaga za bankovce. Zato bo vzeti za 100 milijonov bankovcev iz prometa.

Novi srebrni denar se bo koval v Pragi in se v ta namen zgradi nova »mincovna«, dočim sedanja v Kremnici ostane, kjer pa se ne bo koval denar, temveč se bo uporabljala za izdelavo plaket, medalij itd.

Zanimivo je, da mine letos ravno tisoč let, odkar so se kovali prvi češki denarji. Nove srebrne krone bodo torej tudi najbolj dostojna proslava znamenitega jubileja iz stare češke zgodovine.

V cerkvi se nahajajo tudi korarske klopi, ki so tako dovršeno umetniško delo, da so ponujali Amerikanci za klopi toliko zlata, kolikor one tehtajo. Toda ti umotvorji iz davnih dni so neprepeljivi, ker so dokumenti visoke kulture češkega naroda, ker so njegov nacionalni ponos.

Visoka pesem umetnosti je cerkev sv. Barbare in kdor si bo ogledal to cerkev, ta je ne bo nikdar pozabil.

Nemogoče je, da bi na tem mestu omenili še vse druge zgodovinske in umetniške zaklade, ki jih krasí Kutná hora, saj je skoraj vsaka hiša v njej zgovorna priča nekdanjih slavnih dni.

Samo eno stvar bi še omenili in to je

Sedleška kostnica.

Blizu Kutne hore se nahaja bivši cistercijski samostan, ki je bil ustanovljen leta 1142. in nato preživel burno zgodovino, dokler ni končal s tem, da je v njem nameščena tobačna tovarna. Na pokopališču tega samostana se nahaja cerkev Vseh svetnikov z mrtvašnico. Ta ima dva dela, od katerih je zanimiv spodnji, ki predstavlja pravo Sedleško kostnico. Na desetisoče in desetisoče človeških kosti je tu zbranih in vsi predmeti, ki so v tej strahotni kapeli so iz človeške kosti. V vsakem ogalu je velika piramida samih človeških kosti. Vsi oltarji so okrašeni z girlandami mrtvaških glav, sredi kapele pa visi svečnik, ki je pravi umotvor. Iz samih človeških kosti je izdelan ta umotvor in z neverjetno iznajdljivostjo so uporabljene človeške kosti v razne dekoracije, od katerih je pač najbolj grozotna girlanda mrtvaških glav z navzkrižno podlo-

Dnevne vesti.

PROSLAVA MAJSKE DEKLARACIJE.

V vsaki šolski razred deklaracijsko diploma. V soboto 28. t. m. dopoldne se v vseh šolah proslavi trenutek, ko se je pred desetimi leti v dunajskem parlamentu čitala naša deklaracija. Zeleti je, da do tega trenutka visi v vsakem šolskem razredu deklaracijska diploma, ki naj si jo mladina sama nabavi pri Jugoslovenski Matici za Din 10.— in jo primerno okraši. Tako bomo res v duhu in resnici med našo mladino proslavili ta spomin. Prosimo vsa ravnateljstva in učiteljsstva, da na kak način vcepi za stalno spomin deklaracije na naših šolah.

Brošura o majski deklaraciji je včeraj izšla in je bila odposlana vsem, ki so jo naročili. Brošuro priporočamo vsem govornikom pri slavnostnih prireditvah v spomin na desetletnico majske deklaracije in sploh vsem, ki jih zanima potek tega zgodovinskega dogodka. Brošura obsega 20 strani in stane 3 dinarje, po pošti 25 para več. Naroča se jo pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani.

Prižgite kresove! Spomin na majsko deklaracijo, s katero je naš narod pred desetimi leti neizprosno terjati svojo pravico do svobodnega življenja, se proslavi 29. maja po celi Sloveniji kar najsvečaneje. Zvečer pa naj zagorijo po vseh gorah in gričih daleč preko meja naše svobodne domovine vidni kresovi, simbol naše plamenite ljubezni do domovine in upanja v boljšo bodočnost našega naroda.

PREDSTAVNIKI VIŠOKE SOLE LETENJA V LJUBLJANI.

Da občinstvu nudi res pravi užitek o priliki velikega letalskega mitinga, dne 26. junija t. l. v Ljubljani, je aero-klub izposloval udeležbo najboljših pilotov iz Zagreba in Novoga Sada. Posebno klaso med njimi pa predstavljajo piloti-lovci, ki pridejo na prireditev iz Novoga Sada in ki bodo izvajali akrobacije, ki v letalstvu predstavljajo visoko šolo letanja. Vajnejše panoge te šole obstojajo predvsem v izvajanju loopinga, ki ga je kot prvi izvajal Francouz Pégoud na aparatu tipa Blériot, enokravnik, in ki obstoja v preokretu aparata v zraku na način, kot to izvedejo telovadci s takozvanimi salto-mortale. Takaka akrobacija družji v sebi dve sestavini in to hrbtni let, kar znači, da vodi pilot letalo preokrenjeno, pri čemur visi z glavo proti zemlji, dočim ima kolesa aparata obrnjena proti nebu, in pa pikiranje (Sturzflug), pri katerem stoji aparat skoro navpično obrnjen proti zemlji. Vsaka izmed teh dveh sestavin tvori sama za sebi akrobacijo, ki zahteva velike izdržljivosti aparata in seveda dovoljno spretnost pilota.

Ako pri štartanju pilot prehitro dvigne letalo od zemlje, ali ako v večji višini letalo izgubi na brzini vsled preostrega kota v vspenjanju nastopi takozvano drčanje na krilo, s kojim je v zvezi včasih tudi vrtenje aparata okrog dolžinske njegove osi, ki ga piloti radi nazivajo sveder (Stoppelzieher). Te izvajnja, ki jih z modernimi aparati moramo vršiti svojevoljno spadajo med isto vrsto letenja kot smo to navedli zgoraj, tako da jih moremo imenovati prav tako akrobacije, ki so pa v marsikakem oziru še bolj opasne kot pa looping, rolling ali kaj sličnega. Hoteno držanje na krilo, okretni pri kojih leži aparat nagnjen do in preko 45°, spirale in figure sestavljene iz akrobacij, ki smo jih navedli uvodoma, vse to tvori letenje, ki predstavlja visoko letalsko šolo in ki ga bodo v najrazličnejših nijansah vršili naši piloti-lovci na letalskem mitingu. Vsi tedaj 26. junija v Ljubljani na vojaško vežbališče.

IDILA.

Beogradska »Pravda« piše: »V eni od osnovnih šol v prestolici ima neka igralska baletna šola, ker drugje nima prostora, svoje vaje. Razven tega ima v tej šoli svoje tečajne neka druga ustanova, katere »dijak« se vežbajo v izdelovanju klobas. Tako je združena pod eno streho umetnost, prosveta in klobasarska obrt. Res lepa šolska idila!

— Naš zunanji minister čestita Ameriki na uspehu Lindbergha. Zunanji minister dr. Marinković je posetil spričo Lindberghovega uspeha ameriškega poslanika v Beogradu in mu čestital. Obenem je poslal brzojavne čestitke ameriški vladi.

— Zakonski načrt za zračni promet. Komisija za izdelavo načrta za zračni promet je svoje delo dokončala. Zakonski načrt je definitivno redigiran.

— Zakon o odvornikih. Te dni je imel zakonodajni odbor pretresati novi odvorniški zakon. Ker minister pravde ni bil navzoč, je bilo prečitano samo poročilo sekcije in predlagane izperembe. Seja je bila pa preložena na danes in minister Sršić je pozvan, da se more bavitelj z advokaturi vsak državljan države SHS, torej tudi ženske. Pripravljalna praksa traja 5 let, prvo in zadnje leto prakticira pripravnik pri sodišču. Zakonski načrt predvideva za vso državo odvorniške zbornice. Vrhovno nadzorstvo in kontrolo nad advokati in pripravniki ima minister pravde.

— Mednarodna železniška konferenca v Dubrovniku. Začetkom meseca junija se vrši v Dubrovniku mednarodna železniška konferenca. Konferenci bo predsedoval delegat švicarske uprave železnice.

— Kongres davčnih uradnikov. V Splitu se bo vršil kongres davčnih uradnikov iz vse države. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja.

— Kongres obrtnikov. O binokstih se vrši v Beogradu kongres obrtnikov. Kongresa se udeležijo delegati iz vseh krajev države.

— Izlet naših učiteljev na Čehoslovaško preložen. Kot znano je nameraval prirediti UJU meseca junija izlet na Čehoslovaško in Poljsko. Izlet je radi šolskih izpitov preložen in se bo vršil meseca septembra.

— Razstava v Jakopičevem paviljonu, ki je sedaj spopolnjena, se bliža svojem zaključku. Naši mojstri impresionisti Jakopič, Sternec, Vesel in Jama, slebri slovenske moderne umetnosti, ki so ji pridobili svetovno ime, so razstavili svoja izbrana starejša dela in množico svojih novih stvaritev. Stalna razstavna publika je pokazala mnogo zanimanja za to umetniško prireditev, v celoti pa je efekt razstave močno pod povprečnim uspehom. Mojstri, ki so vse svoje življenje posvetili umetnosti, so doslej prodali vsega le dve sliki, kar je z ozirom na kvaliteto razstavljenih del vsekakor bomo. Slovenska inteligenca naj si ogleda razstavo še zadnje dni; zaprta bo v četrtek, 26. t. m. zvečer. Izbor razstavljenih slik bo poslan na jesensko razstavo slovenskega slikarstva v Prago. — Narodna galerija.

— Zadržje predavanje v Jakopičevem paviljonu bo v četrtek, 26. t. m. ob 11. uri dopoldne. Predava dr. Fr. Mesesnel.

— Trgovski obrati ob nedeljah in praznikih. Gremij trgovcev v Ljubljani ponovno opozarja na sklep občnega zbora z dne 29. marca t. l. v zmislu katerega mora delo v trgovskih obratih počivati ob naslednjih praznikih: 1. januar (Novo leto), 6. januar (Sv. Trije Kralji), 19. marec (Sv. Jožef), Velikonočni ponedeljek, Vnebohod (premakljiv), Binkoštni ponedeljek, Sv. Rešnje Telo, 29. junij (Sv. Peter in Pavel), 15. avgust (Vnebovzletje), 1. november (Vsi sveti), 1. december (praznik Ujedinjenja), 8. december (Brezmadežno spočetje), 25. december (Božič), 26. december (Sv. Stefan). Obenem opozarja Gremij svoje člane, da je v gremijalnem okolišču nedeljski počitek obvezan za vse trgovske obrate brez izjeme. Načelstvo.

— Abstinenci, ki se žele udeležiti II. jugoslovanskega abstinentskega kongresa v Ljubljani, ki se vrši od 2.—5. julija 1927., naj se javijo kongresni pisarni Oblastnega središča Trezne Mladine v Ljubljani Stan in dom. Tridnevno skupno prenočišče, tridnevna skupna hrana, znak, velesojna legitimacija, legitimacija k vsem prireditvam, dostop k predavanjem in pravica za petdesetodstotni popust po železnici stane skupaj za izvenljudbanske udeležnike 100 Din. — Kdor bi želel kakšnih posebnih pojasnil naj se javi v pisarni. — Oblastno Središče TM, Kongresna pisarna, Ljubljana, Stan in dom.

— Nabori v ljubljanskem vojnem okrogu. V okrogu komande ljubljanskega vojnega okroga se vrše nabori kakor sledi: v Novem mestu: Dne 27., 28., 30., 31. maja in 1. junija 1927. V Trebnjem: 2. junija 1927. V Žužemberku: Dne 3. in 4. junija 1927. V Kočevju: Dne 6., 7., 8. in 9. junija 1927. V Sodražici: Dne 10. in 11. junija 1927. V Velikih Laščah: Dne 13. in 14. junija 1927. V Ložu: Dne 15. in 17. junija 1927. V Cerknici: Dne 18. in 20. junija 1927. V Logatcu: Dne 21., 22. in 23. junija 1927. Na Vrhniki: Dne 24. in 25. junija 1927. V Lukovici: Dne 27. in 28. junija 1927. V Kamniku: Dne 30. junija in 1., 2., 4., 5. in 6. julija 1927. V Kranju: Dne 7., 8., 9., 11., 12. in 13. julija 1927. Na Jesenicah: Dne 14., 15. in 16. julija 1927. V Radovljici: Dne 18., 19. in 20. julija 1927. V Škofji Loki: Dne 21., 22., 23. in 25. julija 1927. V Ljubljani za nabornike mestnega magistrata. Dne 26., 27., 28., 29. in 30. julija 1927. V Ljubljani za nabornike sreskega poglavarstva Ljubljane izvenšči one, ki pridejo na Vrhniko: Dne 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 8. avgusta 1927.

— Proslava 400-letnice ustanovitve Subotice. Začetkom meseca decembra proslavi mesto Subotica 400-letnico svoje ustanovitve. Ob tej priliki se postavi v Subotici tudi spomenik caru Jovanu.

— Spomenik v vojni padlim in izginulim židom. Na beograjskem novem pokopališču se gradi spomenik v vojni padlim in izginulim vojakom židovske konfesije. Spomenik bo še tekom tega meseca gotov.

— Zastojkarji na beograjski cestni železnici. Uprava beograjskega tramvaja bo v kratkem inhibirala vse brezplačne vozne listke ter izdala nove. Pri tem bo reducirala število teh kart na polovico, ker je uživalo brezplačno vožnjo doslej preveč ljudi.

— Gostovanje belgrajskega Pevskega društva v Londonu. Beograjsko Pevsko Društvo napravi meseca oktobra ekskurzijo v London, kjer priredi koncert, na katerem se bodo pele srbske, hrvatske in slovenske pesmi. Priprave so v teku.

— Imenovanja pri vojni mornarici. Imenovana sta: poročnik bojnega broda I. razreda Ciril Vilfan za šefa vojnega odseka pri direkciji rečnega prometa, poročnik bojnega broda I. razreda Vlado Naglič pa za komandanta broda »Silni«.

— Upokojitve v sodni službi. Upokojeni so Josip Vovk, višji pisarniški oficijal pri okr. sodišču v Škofji Loki, Martin Bohte, pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Ložu in Mihael Prelog, pisarniški oficijal pro okrožnem sodišču v Celju.

— Tretji mednarodni kongres novinar-skih agencij je bil otvorjen v ponedeljek v Varšavi. Poljsko vlado je zastopal pri otvoritvi poljedelski minister.

— Predavanja italijanskih profesorjev v Budimpešti. Po poročilih madjarskih listov, pride prihodnji mesec v Budimpešto več italijanskih univerzitetnih profesorjev, ki bodo imeli na tamkajšnji akademiji celo vrsto predavanj o raznih pravnih in socialnih vprašanjih v Italiji.

— Kratke zakonske zveze v sovjetski Rusiji. Zandje tri mesece je bilo v Leningradu 4934 razporek 25 odstotkov je bilo razporejenih se je šele pred par tedni poročilo.

— Rekordni polet Pariz—Tokio. Včeraj sta se dvignila v Parizu v zrak francoska letalca Coste in Rignot. Absolvirati hočeta rekordni polet Pariz—Tokio. Med potjo hočeta samo enkrat pristati. Pred startom sta obiskala francoska letalca Lindbergha. Lindbergh je startu prisostvoval.

— Katastrofalen potres. Vse evropske in ameriške potresne postaje so zabeležile predvčerajšnjim izredno močan potres, čigar epicenter se nahaja po mnenju strokovnjakov ob vzhodnoazijski obali, najbrže na Japonskem ali na Kitajskem. Iz domnevno prizadetih krajev še ni nikakih poročil.

— Velike Poplave na Portugalskem. Kol poročajo iz Lissabone, so povzročile v severnih pokrajinah Portugalske poplave veliko škodo.

— Angleški polet v Indijo ponesrečil. Angleška letalca Carre in Gilman, ki sta hotela poleteti v nepretrganem poletu v Indijo, sta morala v Perzijskem zalivu, 45 milj južnovzhodno od Bandar Abbas pristati na morju, kjer ju je našla in rešila angleška ladja »Donax«. Aviatika sta se nahajala v zraku predtrgoma 32 ur. Ker je aparat popolnoma pokvarjen, ni mogoče določiti, koliko daleč sta preletela. Če pa se upošteva samo zračna črta, sta preletela najmanj 2600 milj. S tem sta pobila vse rekorde razven Lindberghovega.

— Sneg v Istri. Po lepih solčnih dnevih je te dni v Istri deževalo, nakar je nastopilo tako hladno vreme, da je zapadel v gorah sneg.

— Obravnava radi umora Orjunaša Zica. Te dni sta se zagovarjala pred splitsko poroto Marko in Mato Grgin radi umora Orjunaša Zica. Bila sta oproščena. Državni pravdnik je priglasi ničnostno pritožbo ter predlagal, da se pridržita obtoženca do definitivne sodbe radi nevarnosti, da spričo visokosti grozeče jima kazni pobegneta, še nadalje v preiskovalnem zaporu. Sodišče je predlogu državnega pravdnika ugodilo. Iz sodišča v zapor sta se peljala obtoženca z vozom. Na ulici ju je množica živahno aklamirala.

— Predzrni vlomilci. V Josipovcu pri Osijeku so operirali te dni neverjetno drzno vlomilci. Ponoči, ko je vse spalo, so vlomili v desetero hiš. Dasi so odnesli velik plen, jih ni nihče čul. Domneva se, da so storili cigani, ki so se kilili zadnje dni po vasi in okolici.

— Razbojniški napad albanske tolpe. Neznani lopovi so napadli te dni v bližini Peči več kmetov. Slučajno je prišla v kritičnem trenutku mimo orožniška patrulja, ki je jela na napadalce streljati. Razbojniki so odgovorili prav tako s streljanjem, ko pa je eden od njih padel, so pobegnili ostali v planino Redovo. Ugotovljeno je, da so bili napadalci albanski ometniki, ki vpadajo na naše ozemlje v svrhu ropanja.

— Roparski umor radi 25 dinarjev. V Zverinjaku pri Brezicah so razkrili te dni roparski umor. Doslej neznan lopov je umoril 80 letno užitkarico Ano Kopinc. Morilec se je utihotapil v stanovanje najbrže ponoči ter ubil starko medtem ko je spala. Imela je pet smrtnih udarcev na glavi, ki so bili prizadejani z drvarsko sekuro. Morilec je odnesel samo 25 dinarjev, ki jih je našel v omari, hranilnih knjižic za 1900 dinarjev in 400 dinarjev ni našel, ker jih je imela starka shranjeni v stamnici, na kateri je ležala. Orožniki so aretirali dva osumljenca.

— Komplikirana avtomobilska nesreča. Te dni se je pripetila predsedniku centralne sportne komisije v Beogradu, ing. Ristiću, generalnemu tajniku avtomobilskega kluba SHS Milovoju Prediću in soprog slednjega med vožnjo iz Beograda v Zagreb v bližini Sv. Križa težka avtomobilska nesreča, ki po čudežnem naključju ni zahtevala nobene smrtno žrtve. Pri Sv. Križu je močno deževalo, vrhutega so zmetali kmetje blato, ki je zamašilo cestne jarke, na cesto. Vsled spolne ceste se je jel avtomobil zaletavati semtertja ter padel končno s prednjim koncem naprej, v 4 m globok jarek. Potniki so zleteli v loku z voza ter odnesli samo neznatne poškodbe. Kmetje so dvignili s pomočjo šestih volov po večurnem naporu avtomobil iz jarka, toda volji so premočno potegnili, vsled česar je zletel avtomobil s dvema voloma vred v 6 metrov globoki jarek na drugi strani ceste, odkoder so ga izvlekli naslednji dan s pomočjo dvigalnih priprav.

— Iz žalosti, ker je izgubil 2000 Din iz vršil samomor. Seljak Imbro Gjuranez iz Knjeginca je prodal te dni na sejnu kravo za 2000 Din. Ko se je vrnil domov, je opazil, da je med potjo denar izgubil. Ves obupan je legel v posteljo. Vso noč ni zatisnil očesa. Ne da bi zinil komu besedico o izgubljenem denarju — niti svoji ženi ne — je vzel jutraj britve, šel na skedenj, zabarikadiriral vrata ter si prerezal vrat. Ko je šla njegova žena pogledat, kaj njen mož toliko časa na skednju dela in je našla vrata zabarikadirana, je priklicala sosedo, ki so udrili v skedenj s silo. Imbro Gjuranez je bil že mrtev.

— V hipni blaznosti utonil. V sarajevski opekarni Braun zaposleni delavec Anton Ribec je odšel te dni sredi noči popolnoma gol iz svojega stanovanja. Drugo jutro so našli njegovo truplo v neki mlaki. Domneva se, da se je mož v hipni blaznosti ponesrečil.

— Za vsako ceno je hotel postati policaj. Nekega bivšega bančnega uradnika v Zagrebu se je lotila fikсна ideja, da mora postati policijski stražnik, policijski uradnik, pa bodisi tudi s časom policijski šef. Jel je najprej nadlegovati razne detektivke, da bi ga sprejeli v svojo službo kot konfidenta. Ker se mu to ni posrečilo, je hotel pokazati svoj dozdven talent v praksi. Dan in noč je premišljeval, kako in kje bi razkril kak velik zločin. Končno se mu je zmešalo. Prišel je na policijo, ter prijavil, da je videl ponoči dva zdravnika, v belih plaščih, ki sta ugrabila na ulici neko deklico ter jo odnesla v svoj laboratorij, kjer sta jo umorila in v študijske svrhe secirala. Pripomnil je, da je izginilo na ta način v Zagrebu v zadnjem času še 12 deklic. Ponudil se je, da zločinska zdravnika tudi izsledi. Na policiji so takoj ugotovili, da v glavi »policiskega konfidentnega pripravnika« ni vse v redu in tako se bodo bavili sedaj z njegovo prijavo mesta kriminalnih uradnikov psihiatra.

— Od Zagreba do Mitrovice sta potovala dve leti in pol. V Sremski Mitrovici je bil aretiran, osumljen špionaže in priveden v

Beograd Madjar Atila Kereny. Kereny je prišel pred dvema letoma in pol iz Madjarske v Jugoslavijo, kjer je nabiral milodare za svoje »potovanje okoli sveta«. V Zagrebu se je seznanil z nekim dekletom, ki ga je vzel seboj na »potovanje okoli sveta«. Potovala pa sta tako počasi, da sta rabila za pot od Zagreba do Sremske Mitrovice celi dve leti in pol. Kor mu beograjska policija ni mogla ničesar sumljivega dokazati, ga je izgnala na Madjarsko, njegovo »damo« pa v Zagreb.

— Aretacija komunistov v Budimpešti. Te dni je bilo aretiranih v Budimpešti več komunistov, ki so imeli tajen sestanek. Ko so bili vsi lepo zbrani, je vdrila v lokal policija, jih aretirala in odvedla v zapor.

— Pobuna med francoskimi rezervisti. Kot poroča »Matine«, je prišlo te dni v Bourgesu med rezervisti, ki so bili poklicani na vajo k tamkajšnjemu artiljerijskemu polku, do upora. Kolovodji, dva komunisti in več drugih, ki so jima šli na lim, so bili aretirani. Vsled tega upora se je odločil notranji minister, da podvzame ostre mere v svrhu pobijanja komunizma.

— Pred novo generalno stavko v Angliji? Iz Londona poročajo: Tajnik organizacije železničarjev Thomas je imel te dni v Glasgowu govor, v katerem je plediral za zopetno generalno stavko.

— Eden od kazencev, ki so pobegnili iz kaznilnice v Belfastu aretirani. Nedavno smo poročali o romantičnem begu četvorice nevarnih zločincev iz kaznilnice v Belfastu. Domnevalo se je, da so pobegnili dezertirji v svobodno Irsko, medtem je bil te dni eden od njih William Couton, ki ima odsedeti radi roparskega umora dosmrtno ječo izsleiden v Belfastu. Policija ga je iznenadila, ko je ravno sladko spal.

— Mlade gospe — pazite, če je radio-aparat v sobi. Znan varšavski tovarnar ima v svojem stanovanju radio-aparat, ki je tako urejen, da ima v vseh sobah obsežnega stanovanja kontakte s slušalkami. Te dni eden pri fabrikantu na obisku neki znanec. Fabrikant se je podal v drugo sobo, da bi nekam telefoniral. Ker dolgo časa ni dobil zveze, si je nataknil na glavo slušalko, da bi poslušal radio-koncert. Bil pa je ravno odmor in mesto koncerta je čul mož glas svoje žene in nekega neznanca. Iz njiju pogovora se je prepiral, da ga žena z neznanim varom. Planil je v sobo ter oddal na neznanca par strelcev iz revolverja in ga lahko rani. Stvar je vzbudila v Varšavi veliko senzacijo.

— Patent za »električne podplate«. Mizar Nikola Barišić v Sarajevu je dobil patent za izdelovanje »električnih podplatov«. Ti podplati proizvajajo pri hoji električni tok, ki je dobro sredstvo proti utrujenosti.

— Ne pozabite, prosim, nikdar, svojim juham, omakam, prikuham, salatam itd. dodati nekoliko kapljic Maggi-jeve zabele. Zadošče majhen dodatek Maggi-jeve zabele, da dobijo vse te jedi takoj močnejši in prijetnejši okus. Zahtevajte izredno Maggi-jevo zabelo in pazite na ime »Maggi« na »rumeno rdečici« etiketi.

26. JUNIJA T. L. PRIDE V LJUBLJANO 7 AEROPLANOV, KI BODO IZVAJALI NAJDRZNEJŠE LETE IN DOKAZALI, DA NAŠI PILOTI V NIČEMER NE ZAOSTAJAJO ZA OSTALIMI SVETOVNIMI PILOTI. VSI NA VOJAŠKO VEŽBALIŠČE MED DEVICO MARIJO V POLJU IN MOSTAMI PRI LJUBLJANI OB 4. URI POP.

Ljubljana.

1.— Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se vrši usna razprava glede prispevkov za regulacijo Gradašnice v progi od Kozleje — Vojnovič in Glinščice do državne železnice dne 2. junija 1927 ob 9. uri dopoldne v občinski pisarni na Viču, h kateri se vsi prizadeti vabijo, radi morebitnih ugovorov.

1.— Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana vabi na članski sestanek, ki se bo vršil v petek, dne 27. maja, ob 20. uri v družabnem lokalu v Kazini. Na dnevnem redu bo podrobna razprava o programu letošnje Glavne skupštine v Zagrebu. Do tega dne naj vsakdo definitivno prijavi I. tajniku svoj udeležbo ter navede še sledeče podatke: Imena sopotujočih rodbinskih članov, da-li naj se mu preskrbi stanovanje in za koliko oseb, koliko vstopnic hoče za predstavu v narodnem gledališču in ako se bo udeležil izleta na Plitvička jezera.

1.—Društvo »Treznost« priredi svoj redni sestanek v sredo 25. t. m. ob 7. uri zvečer na moškem učiteljskem. Na tem sestanku predava znana pisateljica, sestra gospa Bartolova-Nadlišek o temi: »Ženstvo in alkoholno vprašanje« ter z ozirom na to predvsem vabimo cenjene dame.

1.— Občni zbor Nar. žel. glasbenega društva Sloge se vrši v soboto 28. t. m. ob 8. uri popoldan v društvenih prostorih ljubljanskega dvora.

1.— Mala ženska Antanta, v kateri so včlanjena feministična društva Jugoslavije, Grške, Rumunije in Češke, ima svojo letošnjo konferenco v Pragi od 1. do 4. junija. Slovenke bo na tej konferenci zastopala gosp. Angelica Vode, predsednica ženskega pokreta v Ljubljani. Konferenca se udeležijo kot gostje lahko vse članice naših ženskih društev.

1.— Samomor. Včeraj ob 11. dopoldne se je v Vevčah zastopil z lizolom 19-letni Fric Chiodi, sin delovodje vevške papirnice. Chiodi-ja so prepeljali takoj z avtom ljubljanske rešilne postaje v deželno bolnico. Stanje Chiodi-ja je zelo opasno.

1.— Ženske in moške nogavice najfiniješe kvalitete dobite po zelo solidnih cenah pri FRANC PAVLIN-U, GRADIŠČE ŠTEV. 3.

Politične vesti.

— Radić napada Vukičevića in ministre. V novi številki »Domac« se nahajajo med političnimi in kulturnimi vestmi tri notice, ki vsebujejo napade na ministrskega predsednika Velja Vukičevića, zunanjega ministra Vojo Marinkovića, ministra šum in rud dr. Kumanudija in ministra za agrarno reformo dr. Vlado Andrića. Te notice pravijo: »Naš zunanji položaj je zelo resen, naš minister zunanjih zadev dr. Vojo Marinković pa ga s svojimi nespretnimi in nepojmljivimi izjavami dela še težje, do čim povzroča ministrski predsednik Velja Vukičević z neprestanim sprejemanjem in pogajanjem z različni Nikići, Jambreškimi, Horvati itd. mrzno do sebe, vlade in na žalost tudi do vse države. Naša država še ni imela tako nesposobnega ministrskega predsednika, ki ne ve, da ni isto, loviti ključače in hoteli biti na čelu vlade tako izpostavljeni državi, kot je naša. — Minister šum in rudnikov demokrat Kumanudi je prinesel iz Zagreba samo nekega race, kakor na primer to, da bo večina vodstva HSS zapustila predsednika in preko dem. zajednice vstopila v vlado. Zato se je v Beogradu nestrpno pričakovalo, kako bodo zapustili Radića njegovi najbližji sodelavci in kako se bo v seljaški stranki odigralo približno isto, kar se je odigralo v stranki Ljube Davidovića. — Novi minister za agrarno reformo Vlado Andrić namerava najbrže nadkriti vse dosedanje ministre za agrarno reformo. S tem hoče menda dokazati, da radikal ne koristi niti to, če živi dalj časa v Pragi, se nauči češki in spozna češke kulturne razmere, kajti pravi radikal mora smatrati zakon za svrhalo, na katerem svira on, kjer hoče in kakor hoče. — Priobčujemo te Radićeve napade v dokaz, da se St. Radić ne more otresti svojih janičijev izjav, ker drugače te njegove »kritike« res ni mogoče označiti.

— Resolucija glavnega odbora Saveza zemljoradnikov. V nedeljo je v Beogradu zboroval glavni odbor Saveza zemljoradnikov iz vse države. Prisotnih je bilo 73 delegatov. Na seji je bila sprejeta resolucija, ki konstatira, da pomenja nova vlada radikalov in demokratske zajednice samo podaljšanje vseh dosedanjih režimov z vsemi njihovimi škodljivimi osebami. Vukičevićeva vlada je dosegla upravo države na neparlamentaren način. Notranji položaj v državi je ostal isti, kot pod prejšnjimi režimi. Politična preganjanja se nadaljujejo in postajajo vedno hujša, čim bolj se bližajo volitve. Splošna gospodarska kriza je poslabšana radi nesposobnosti politike državnega budžetiranja. Neznosni davki, carinske in železniške tarife, monopol in ostale dajatve so privedle narod tako daleč, da mora ponekod prijeti za beraško palico ali pa umreti od gladi.

— Konferenca mednarodne protifašistovske komisije. V ponedeljek se je vršila pod predsedstvom Julija Deutscha konferenca Mednarodne komisije za obrambo proti fašizmu. Konferenca, na kateri je bila zastopana tudi Socialistična delavska internacionala po Otto Bauerju, je sprejela predsednikova poročila o delovanju komisije in poročila posameznih državnih zvez, ki so priključene tej komisiji. Z navdušenjem je bil sprejet sklep v inozemstvu se nahajajočih italijanskih socialistov, da se koncentrirajo protifašistovska akcija. Italijanske socialiste je zastopala na konferenci Angelika Balabanova. Sklenjeno je bilo tudi, da se sprejmejo italijanski socialisti v komisijo. Debatte so se udeležili: Soukoup (češki socialist demokrat), Hölttermann (nemški republikanec), Pajor (madjarski social. demokrat), Balabanova, Krenser (nemški soc. demokrat na Češkoslovaškem), Wodak (mednarodni informacijski urad delavskih samaritancev), Heinz (socialistična mladinska internacionala), Löw (nemški republikanec) in Otto Bauer. Po debati je bilo sklenjeno, da se obrbže še nadalje najožje zveže z mednarodnimi delavskimi zvezami. Posebna pozornost se bo posvetila proletarskim sportskim organizacijam. Mednarodna komisija za obrambo proti fašizmu je mnenja, da je treba predvsem pospeševati sodelovanje samooobrambnih zvez in proletarskih sportskih organizacij v boju proti fašizmu. Dne 6. in 7. avgusta se vrši v Helsingforsu kongres luterske sportne internacionale. Na ta kongres je bil delegiran Julij Deutsch. Konferenca je sklenila, da osnuje informacijsko agenturo o fašistovskem gibanju.

— Svetovna gospodarska konferenca proti oboroževanju. Na ponedeljkovi seji svetovne gospodarske konference v Zenevi je vodja švedske delegacije in znani pacifist Anders Oerne v svojih izjavah napovedal, da trpi gospodarstvo in blagostanje Evrope najbolj radi prevelikih vojaških bremen. Ta bremena znašajo na vsem svetu letno 3,8 milijard dolarjev in samo v Evropi 1,2 milijarde dolarjev. Kar izda Evropa v enem letu za vojsko in morarice, je več, kot vse kapitalije, ki jih je uvozila v letih 1923 do 1926 iz Amerike. Sprejeta je bila z burnim odobravanjem resolucija, ki zahteva rigorozno omejevanje vseh oboroževalnih izdatkov. Dalje je bila sprejeta resolucija, ki zahteva od Zveze Narodov, da izvede spremembo v svojem gospodarskem komiteju, ki naj bo sestavljen tako, kakor je bil pripravljani odbor za svetovno gospodarsko konferenco.

Sporazum z Rusi v Zenevi. Na sobotni seji koordinacijske komisije, pri kateri je sodeloval ruski delegat Osinski kot podpredsednik konference, je bil dosežen z Rusi sporazum na podlagi sledeče formule: »Konferenca priznava pomen vzpostave svetovne trgovine in je brezpogojno proti vsakemu uvajanju političnih vprašanj v ta problem ter smatra sodelovanje vseh pri konferenci sodelujočih držav, brez ozira na njihove gospodarske sisteme, kot srečen znak za mirno gospodarsko sodelovanje vseh držav na področju trgovine.« Pri tem je razumeti stvar tako, da imajo vpliv na sovjetsko unijo samo one resolucije, za katere je glasovala ruska delegacija. Do sporazuma

je prišlo po daljši borbi. Angleški delegat Balfour je predlagal formulo, ki zagovarja samo vzpostavlo gospodarskih odnosov med vsemi državami in v kateri se Rusija ne omenja izrecno. Konkretnjeji je bil predlog ameriškega delegata Boydona, ki je posebno naglašal gospodarske zveze z Rusijo. Do sporazuma je prišlo na podlagi ameriških predlogov. Ta sporazum pomeni za Rusje velik uspeh. Da pride sporazum med predstavniki kapitalističnih držav in sovjetsko še do krepkejšega poudarka je Balfour na koncu seje pozdravil Osinskega, ki se je nato napotil k zajtrku k francoskemu delegatu Loucheurju. — Ker je rešen konflikt z Rusi, so se popoldne sestali delegati k plenarni seji konference. Predsedniki treh komisij so podali svoja poročila, ki so bila odobrena. Ključek je v imenu ruske delegacije izjavil, da bo glasoval za gospodarsko-tehnične zaključke, da pa glasuje proti gospodarsko-političnim zaključkom. Pri glasovanju so glasovali ruski delegati proti poročilu vseh treh komisij. Na seji v ponedeljek so sklepali o nadaljnjem delu sovjetske gospodarske konference.

— Macdonald proti prelomu z Rusijo. Macdonald, ki se je vrnil včeraj v Anglijo, je poslal »Evening Standardu« telegram, v katerem pravi med drugim: Popolni prelom vseh odnosov z Rusijo bi pomenil težek udarec za angleško trgovino in priznanje diplomatske nezmožnosti. Privoljenje v politično racijo je napravilo le vtiš žalostne melodramatične faze. Svet se nam bo smejal. Vsi naši sovražniki bodo dobili pogum, vsi mladi prijatelji pa se bodo nahajali v težkem položaju. Mednarodni učinek takega preloma pa bo okrepitev vseh revolucionarnih elementov na vsem svetu. Prelom ni moč, temveč šibkost.

— Politična izjava Rusov. Ponedeljkova zaključna seja ženevske gospodarske konference se je pretvorila v velepolitično demonstracijo. Dosedaj so se delegati izogibali da bi razpravljali o političnih zadevah, čeprav je postajalo vedno bolj jasno, da ni pomen konference samo v gospodarskem, temveč tudi v političnem področju. Veditelj ruske delegacije Osinski je uporabil svoj govor, da je podal izjavo o stališču Rusov do Zveze narodov. Njegova izjava je bila v formi sicer umerjena, vsebovala pa je prav ostro ost proti Zvezi narodov: »Mi nismo člani Zveze narodov in tudi ne nameravamo, da bi vstopili vanjo. Mi ne smatramo Zveze narodov za svoj instrument miru,

temveč za instrument gospodujočih velesil za zatiranje šibkejših narodov.«

— Poraz vladne stranke v Varšavi. V nedeljo so se vršile v Varšavi občinske volitve. Točni podatki še niso znani, računajo pa, da dobi opozicija 40 do 50 mandatov, vladna stranka 12 do 15, Zidje in socialisti pa po 20 mandatov. Na več krajih je prišlo do spopadov, pri katerih je bilo več oseb ranjenih.

— Volitve v Mecklenburgu. V nedeljo so se vršile v Mecklenburgu (severna Nemčija) volitve v deželni zbor. Pri volitvah so najbolj napredovali socialni demokrati ter sploh levičarske stranke, nazadovani pa so nacionalisti, komunisti in desničarske stranke. Volilo je približno 300.000 volilcev (70% udeležba). Socialni demokrati so dobili 121.196 glasov (1.1926.111.401), nemški nacionalisti, druga najmočnejša stranka, pa le polovico tega, ljudska stranka je dobila 17.231 (lani 26.160, demokrati 9848 (lani 7287), gospodarska stranka 32.673 (16.146), komunisti 14.673 (za 4000 manj), narodni socialisti pa 5473 glasov. Socialni demokrati pridobijo dva mandata in bodo imeli od 48 mandatov 22, skupno z vso levico najmanj 25 glasov, proti kateri bo imela dokaj razcepljena desnica le 23 mandatov. Socialno demokratska delžna vlada torej ostane še nadalje v Mecklenburgu. Slične simptome kot tu, je bilo mogoče konstatirati tudi pri drugih nemških volitvah, ki so se vršile v zadnjem času: Nemčija se giblje na levo.

— Narodno-demokratska gonja proti Masaryku. Ceremonijal predsedniških volitev, ki se vrši v Pragi v petek, je določen že v vseh podrobnostih. Narodni demokrati, ki v svojem časopisju dije napadajo Masaryka, so imeli v soboto sejo, katere sklepov pa niso objavili. Po privatnih informacijah so baje sklenili s 64 proti 5 glasovi, da ne bodo volili Masaryka. Dr. Dyk je predlagal, naj stranka kandidira dr. Kramarja, vendar pa je ostal s svojim predlogom osamljen. Najbrže pa se bo skušalo Josefi s klerikalci sporazum o kandidaturi kakoga meščanskega kandidata. Končna odločitev pa bo znana šele danes ko bodo klerikalci povedali svoje stališče, vendar pa je le malo verjetno, da bi se klerikalci izjavili proti Masaryku. Domneva se, da dobi Masaryk že pri prvem glasovanju 270 glasov. Masaryk, ki se je dalj časa nahajal v inozemstvu, se vrne jutri v Lano.

Lindbergh.

Pod tem naslovom je objavila »Prager Presse« uvodnik, ki je tako značilen in tako pomemben, da ga objavljamo v celoti:

Približno pred desetimi leti je prišel v Newyork mlad letalec. Prišel je naravnost iz tovarne, kjer je dobil novo letalo, s katerim je prispel v enindvajsetih urah, ne da bi med potje kje pristal, v Newyork. To je bilo vse, kar so o njem vedeli. In ta mladi, neznan človek se je hotel tudi udeležiti tike, toda nezasišano dražee borbe za Atlantski ocean, za katero so se pripravljali na obeh straneh morja najboljši letalci sveta. Baš, ko je prispel v Newyork, je morala priti vest o Nungesserjevi katastrofi. Nobeden od ameriških letalcev se ni dal preplašiti od usode velikih evropskih letalcev. Premagalec severnega tečaja, Byrd je nadaljeval svoje priprave. Chamberlain, njegov nevarni konkurent, pravtako. Tihi mladi letalec je čakal. Dokler ni vstopil prejšnji petek (po našem času popoldne), ne da bi se mnogo pripravil, v svoje letalo in se dvignil v zrak. V soboto zvečer ob 10. je pristal na pariškem aerodromu. 34 ur trajajoči polet ga je napravil za enega od najpopularnejših mož na svetu. Mož, ki je poletel iz Newyorka kot neznan kandidat smrti, je pristal v Parizu kot »Lindbergh«. Njegovo ime je postalo medtem simbol enega od največjih dejanj človeške volje, človeških živcev, človeškega srca.

Lindbergh je označil sam pred startom svoj sedež v aeroplanu kot mrtvaško celico, iz katere ga reši lahko samo »pomiloščenje«. S to zavestjo se je dvignil v zrak. Brez spremenja, brez aparata za brezčasno brzavljenje, ki bi ga bil vezal z živimi bitji. Da, vzel je s seboj, da je zmanjšal obremenjenje, samo najpotrebnejše navigacijske instrumente. Njegov sedež je bil tako nizek, da je mogel gledati Lindbergh samo na levo in desno, pogled naprej mu je bil zaprt. Orientacijo v smeri vožnje mu je moral nadomestovati periskop. Tako je poletel Lindbergh pravzaprav na slepo preko oceana. Ta slepa usoda mu je dovolila, da je srečno dovršil odvažno, ki je stala dva tako prominentna letalca kot sta bila Nungesser in Coli, najbrže še blizu kraja, kjer sta se dvignila v zrak, življenje.

To, kar se je Lindbergu posrečilo, je mogoče manj triumfalno letalne tehnike kot pa triumf človeške volje. V neizmerni samoti, med zrakom in vodo najbrže ne bi bil zadostoval niti najboljši aparat in najmočnejši motor, da bi bil dosegel cilj, če ne bi sedel za strojem človek, ki mu niso odpovedali niti za trenutek živci. To je bil triumf mlade Amerike.

Predstavlja se si, kakšne težkoče bi bile nagromadene pred mladim, neznanim letalcem v Evropi, koliko uradnih in privatnih uplivov, opominov, prepovedi bi mu zapiralo pot, kako bi ga težil čut tradicionalne manjvrednosti napram starejšim in bolj izkušenim kolegom. In primerjajte s tem nuzalansko, s katero so pustili Amerikanci Lindbergha poiskusiti srečo. Zdelo se jim je to samo po sebi neumerno. Polet preko oceana bi nam bil lahko v tem oziru v pouk iz Amerike, ki je sedaj manj oddaljena od nas.

Letalnotehnično Lindberghov polet kljub vsej svoji drznosti ni odločilen dogodek. Izvršen je bil pod ugodnimi atmosferskimi pogoji. Bilo bi lahko tudi ravno nasprotno in potem bi bila postala mrtvaška celica smrtna postelja. Zato pa polet tudi ni smatrati za mnogo diskutirano sporno vprašanje: Ali naj se

uporablja za dolge proge zrakoplov ali letalo? Polet dokazuje samo, pravtako kot sijajni raid Pineda in kot številni drugi znameniti dolgi poleti zadnjega časa, da so uporabna za dolge proge tudi letala.

Mnogo večje važnosti kot vprašanje: Zrakoplov ali letalo, pa je dejstvo, da je Amerika sedaj tako blizu Evrope in da to tudi ostane. Zrakoplov in letalo tekmujeta, da približata kontinenta drugemu drugemu bolj in bolj. Dandanes pač ni več utopija, če menimo, da postane redni prekomorski zračni promet v par letih pravtako samoposebi umevno dejstvo, kot je na. pr. danes zračni promet Praga—Pariz. Pomislite, kakšne duševne, gospodarske in politične možnosti imamo pričakovati iz takega skrajšanja distance med dvema svetovoma.

Vsled moderne tehnike postaja zemeljska obla vedno manjša. V par letih bodo vezale velikanske redne zračne proge Evropa s Tokiom, Indijo, da celo z Avstralijo. Ali si je mogoče predstavljati, da ostane pod temi perspektivami današnja Evropa taka kot je? Da se bodo našli v Evropi, ki bo oddaljena od Amerike 30 ur, še vedno ljudje, ki se bodo pečali z vprašanjem okrožnega sodišča v Trautenu-u in s podobnimi svetovnimi problemi? Tehnika bo vrgla starega Adama med staro šaro. In tako je prav. Gotovo: Tudi Amerika ni vse: Vsak Amerikanec ni Lindbergh in Lindbergh ni vse. Toda ta reprezentant ameriške mladine pomeni kljub temu neizmerno veliko, vsekako pa mnogo več kot mladina, ki se ogreva ob šovinističnih frazah in krokarskih večerih. In Evropa ne potrebuje ničesar tako nujno kot nove mladine: stvarne, skromne, pogumne, heroične mladine. Ne čisto ameriške s njenim nevarnim nagnenjem k materializmu, toda tudi ne evropske v tradicionalnem fosilnem smislu, temveč treba ji je nove mladine, ki naj združuje v sebi najboljše tradicije Evrope z najvitalnejšimi energijami mlade Amerike.

LINDBERGHOV TRIUMF.

Lindbergh žanje s svojim uspehom naravnost fenomenalen triumf. Doslej je prejel samo iz Amerike okoli 1500 brzojavnih čestitk: Skouraj vsaka vas je izrazila »Kolumbo zrak« v navdušenih besedah svoje občudovanje za njegovo drznost. Nebroj čestitk pa je prejel tudi iz Evrope, zlasti iz Švedske in Francoske. Čestital mu je sam švedski kralj in čestitalo so mu vlade vseh mogočih držav. Predsednik francoskega parlamentarnega odbora za zračni promet, general Girod je napisal zunanega ministra Brianda, da bi požel Lindbergha red častne legije, ki naj mu ga izroči predsednik francoske republike. Na pariškem letališču mu postavijo spominsko ploščo.

V ponedeljek je spremlil Lindbergha poslanik Berrick c predsedniku francoske republike Doumergue-u. Doumergue je držal Lindberghove roke več minut v svojih. Govoril je o zavirljivi sreči Lindberghove matere. Nato je pripel Lindberghu križ Častne legije ter Lindbergha pri tem, kot predpisuje ceremoniel, objel. Odlikovanje je sklenila na Briandov predlog vlada.

V torek je bil prirejen na čast ameriškemu letalcu v Aeroklubu slovensen sprejem. Gospa Deutsch de la Meurthe je poslala predsedniku Aerokluba 350.000 frankov 150.000 kot darilo za Lindbergha, 100.000 za mater

Nungesserja, 100.000 pa za sorodnike Coli-a. Švedski aeroklub je odlikoval Lindbergha s zlato častno kolajno.

Navdušenje v Ameriki, na Švedskem in v Parizu ne more prenehati. V Newyorku je zbruhnil, ko je prispela vest, da je pristal Lindbergh v Parizu, pravi parokizem veselja. Ljudje so po cestah pesali, peli in kričali kot blazni. S piščalkami in drugimi pišali so delali peklenški trušč. Z nebotičnikov so metali konfeti. Po vsem mestu so vihrale zastave. Zvečer je bilo mesto svečano razsvetljeno. Tudi v drugih ameriških mestih je prišlo do sličnih izbruhov veselja. Povsodi so zvonili zvonovi in tulle sirene. Do sličnih manifestacij veselja je prišlo doslej samo, ko je bilo proglašeno začasa svetovne vojne premirje.

Da se navdušujejo za Lindbergha tudi ženske, je naravno. Daslej je prejel že preko 2000 ženitnih ponudb.

Lindbergh pa triumfira tudi v finančnem oziru. Skupna vsota nagrad iz pogodb, ki jih je sklenil z različni ameriškimi impresariji in filmskimi podjetji ter specialnih nagrad, ki jih je zaslužil s poletom samim znaša okoli 200.000 dolarjev, če bi pa sprejel vse ponudbe, ki mu jih pošiljajo, bi zaslužil končno par sto milijonov dolarjev. »First National Film Corporation« želi skleniti z Lindberghom letno pogodbo ter mu ponuja zato pol milijona na leto. Nekaj posredovalec za prodajo posestev mu je podaril vilo. Neka filmska družba mu ponuja za enkratni nastop v glavni vlogi 100.000 dolarjev, razne radio družbe mu ponujajo za enkratni nastop pred mikrofonom po 10.000 dolarjev. Ogrumne vsote mu ponujajo tudi knjigotržci in sportni manadžerji. Za dvakratni nastop v newyorškem stadionu mu ponujajo 150.000 dolarjev. Razven tega mu ponujajo ogromne vsote za to, da bi dal na razpolago svoje ime ali pa svojo sliko v reklamne svrhe. Iz Londona mu je telefoniiral Colonel Day, da mu plača za šest predavanj o poletu 60.000 dolarjev.

Kot poroča »Associated Press«, so priobčili newyorški listi o Lindberghovem poletu okoli 300.000 posameznih poročil na 27.000 stolpcih.

Lindbergh je izjavil, da namerava poleteti po svojem povratku v Ameriko preko Tihega Oceana. Startati namerava v San Francisco, poleteti preko Honolulu in pristati v Sidneyu. Pot bi znašala nad 8000 km.

NOVA POT NA GRMADO IN ŠMARNO GORO.

O tem zanimivem predmetu sta predavala v okviru »Društva za narodno zdravje v Ljubljani« v ponedeljek 23. t. m. zvečer pred lepm številom občinstva v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani gg. Wester Josip, inšpektor prosvete v p. in dr. Lapajne Živko, podpredsednik »Društva za narodno zdravje«. — Prvi gospod govornik nas je s postojanke na Ljubljanskem Gradu vedil v duhu kot planinec po raznih geoloških formacijah kot Dolenjsko hribovje, Dolomiti, Kras, Alpe, predgorje, Kamniške planine, Karavanke in Julijske alpe ter se ustavil v Mednem pod Grmado. Od tu nas je potem peljal preko Save, Vikre in večinoma po robu Grmade skozi »kaminček« — mimo nekega gada — na vrh in preko sedla na Šmarno goro. Sedlo bi z ozirom na svojo po vetrovih zaščitenost lego, primerno visočino, lahek dostop, nemeglen svež zrak in bogstvo solnčnih žarkov zaslužilo večje pozornosti, zlasti onih ljubljanskih prebivalcev, ki so preko tedna priklenjeni na razne delavnice, pisarne in zatohla stanovalja ter onih, katerim čas in sredstva ne dopuščajo daljših večdnevni izletov. Novo pot pa nam je gospod predavatelj predložil še na v ta namen napravljenih sklopih slikah, ki so pokazale tudi idiličen kraj bodočega novega kopališča na Savi pri Mednem. Svoje zanimivo izvajanje je gospod inšpektor zaključil z zgodovino Šmarne gore po Valvazorju in z besedami Prešerna:

Vi, ki hodite na sveto

Šmarno goro, blagor Vam,

hvaliti Mater, v nebo vzeto,

al gorje odlašavcam!

Kot drugi govornik je g. dr. Živko Lapajne opozarjal navzoče na razna obolenja n. pr. rahitido, revmatizem jetiko itd. bolezni, ki se umikajo ali celo izginejo ob blagodejnem vplivu ultravijoličnih žarkov na telo. Oni so neprecenljivo in najcenejše zdravilno sredstvo, vstvarjajo pa v telesu tudi odporne sile in rezervno moč. In ravno teh solnčnih žarkov je tako bogata naša bližnja Grmada in Šmarna gora! Poslužimo si darov, ki nam jih mati priroda nudi v neposredni bližini Ljubljane in v neizčrpn množini!

Sport.

Znani amerikanski plavac v prostem stilu Johnny Weissmüller je postavil zopet nov svetovni rekord. Preplaval je namreč v Armairouru (Michigan) 100 y v 51 sek., medtem ko rabijo n. pr. najboljši nemški plavci za to razdaljo skoraj 1 minuto, torej še enkrat toliko.

Anglija je še vedno prva v sportnem obnašanju. Naši nogometaši in naši sportniki sploh naj si dobro zapomnijo besede, ki sta jih izgovorila ob kapitana nogometnih moštev Arsenal in Cardiff-City o priliki finalne tekme za Davisov pokal. Buchan, kapitan Arsenala, je rekel: »Moje najsrčnejše čestitke zmagovalcem. Čestitam Vam, da ste prvi klub, ki je odnesel pokal iz Anglije. Cardiff je igral pošteno in dostojno in pravim samo: Obilo sreče mestu in Walesu, ki imata pokal v posesti.« Na to je odgovoril J. O. Keenor, kapitan Cardiff-City: »Po mojem mnenju smo imeli zelo veliko sreče. Mislim, da bi bil zaslužil zmago Arsenal. Za Cupfinale smo podali pravzaprav le srednje dobro igro. Sicer sem pa mnenja, da se ne sme preveč pričakovati od takih iger, kajti preveč zavisi od njih, da bi mogli pokazati igrači svoje najboljše znanje. Upam, da vzamemo s pokalom najboljše želje vseh angle-

Sklihi sportnikov seboj. Rad priznam, da so premagani igrali pošteno in v pravem sportnem duhu. — Sedaj si pa predstavljajmo, da bi pri nas zmago v pokalni finalni tekmi odločil en sam goal in to še vsled krivde vratarja! Kaj moremo pričakovati, da se bo kapitan poraženega moštva tako priznalo izrazil o uspehih zmagovalca kakor je to storil Buchan? Če sta tudi obe izjavi kapitana Arsenal in Cardiff-City mogoče samo gesta, ju moramo pozdraviti kot simpatično gesto, ki karakterizira sportni duh, ki odlikuje angleškega sportnika, bodisi amaterja ali pa profesionala.

Uspehi in batine Pelissiera. Večkratni francoski kolesar-prvak Pelissier je dosegel v zadnjem času več znamenitih zmag, dobil pa je tudi batine, in sicer v pravem pomenu besede. Udeležil se je namreč tudi prvenstvene gorske tekme na Mont Faronu pri Toulonu. Na tej 7,5 km dolgi progi je prišel v 27 min. 15 sek. kot prvi na cilj med 100 konkurenti in je v finale tolkel domačega prvaka, Broccarda za dolžino kolesa. Po tekmi pa je nastal mučen incident, kajti Broccardo je obdolžil Pelissiera, da ga je oviral pri vožnji, nakar so domačini Francoza pretepli. Francoski kolesarski savez je takoj vpepal preiskavo, da preskrbi Pelissieru primerno zadoščenje.

Pavlinu diskvalificiran. Evropski bokser-ski prvak Pavlino je bil od newyorške bokser-ske komisije diskvalificiran, ker ni hotel nastopiti proti ameriškemu bokserju Kellyu. Ta vest se nam pa ne zdi verjetna, ker je ravno Pavlino znan kot zelo zanesljiv borec.

Svetovni teniški prvak Karel Koželuh in njegov najnevarnejši tekmeec Roman Najuh sta pred kratkim izvojevala v Berlinu match, kjer se je Koželuh tako odlikoval, da ga je Amerikane Tilolen proglasil za najboljšega svetovnega igrača. Predzadnji boj v Berlinu pa je dobil Najuh, ki se hoče sedaj za zadnji poraz revanširati. Boj, ki je navdušil Berlin, bo gotovo vzbudil največje zanimanje tudi na

Dunaju. Oba najboljša profesionalca sveta pa seveda tudi razvajeni publiki lahko nudita igro, ki je ne more videti vsak dan.

Ljubljanski šokol

Javna telovadba

v četrtek 26. V.

ob 3. uri pop.

na letnem telovadišču v Tivoliju

Gospodarstvo.

BORZE.

Ljubljana, 24. maja. (Prve številke povpraševanja, druga ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 84.50 — 85, Vojna škoda 344 — 345, zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantična 89 — 100, (98), Prašedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0 — 490, Vevče 130 — 0, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 — 0, — Blago: Tendence za les čvrsta, za deželne izdelke zelo čvrsta. Zaključeni 19 vagonov lesa.

Zagreb, 24. maja. Devize: Newyork ček 56.70—56.90, London 276.10—276.90, Praga 168.20—169, Italija 310.5—312.5, Dunaj

799.9—802.9, Berlin 1347.83—1350.83, Curih 1093.5—1096.5.

Curih, 24. maja. Devize: Beograd 9.135, Newyork 519.81, Pariz 20.36, London 25.25, Berlin 123.185, Praga 15.40, Milan 28.45, Bukarešta 3.15, Dunaj 73.20, Varšava 58.10, Solija 3.75, Budimpešta 90.65.

Dopisi.

Ponova vas pri Grosupljem. Dne 15. maja t. l. smo imeli otvoritev tukajšnih podzemeljskih jam na Taboru pri Ponovi vasi. Bil je krasen dan. Takoj zjutraj so pričeli obiskovalci prihajati na prijazni griček na Tabor, kjer je pristna utrdba še iz turških časov. — Udeležba je bila ogromna. Obiskovalci so se pohvalno izražali, ko so se ogledovali podzemsko čuda — krasnih kapnikov. — Vsem, ki ste prihiteli v naš kraj, ter tako pripomogli k sijajni otvoritvi, ter prireditvi, se izreka zahvala. — Odbor.

To in ono.

PORTRETI TURSKIH SULTANOV.

Kakor znanó prepoveduje mohamedanstvo, zlasti pa semilitizem, svojim pripadnikom upodabljanje človeških potez. Radi tega je bilo slikarstvo in kiparstvo pri mohamedancih povsem nerazvito, pač pa se je bujno razvila ornamentna umetnost.

Nihče ni do sedaj niti slutil, da bi imeli tudi turški sultani galerijo portretov svojih prednikov. Še v drugi polovici devetnajstega stoletja je bilo skrajno nevarno razstaviti pred mohamedanci slike in fotografije in šele po mladoturški revoluciji l. 1908 so se mogle nekaznovano in javno razmnoževati slike sultanov in kalifov; slike mohamedanskih žensk pa je dovoljeno razstavljati šele po svetovni vojni. Prvi spomenik v mohamedanski državi pa je pred kratkim odkriti spomenik paše Mustafe Kemala v Stambulul.

Sedaj so odkrili slučajno v kletah starega

Seraila v Stambulul zbirko portretov turških sultanov, skoro vseh, ki so vladali v zadnjih štirih letih. Ta galerija je bila skrbno čuvana in skrivana kot tajnost. Večina portretov je radi zanemarjanja v zadnjih letih v zelo slabem stanju in jim je bila potrebna zelo skrbna in temeljita restavracija, ki jo izvršuje slikar Lazar Bienenbaum. Noben portret ni podpisan od umetnika, ker so sultani to najbrže prepovedali. Umetniki, ki so te portrete izvršili, so spadali v prvi epohi k beneški šoli, v drugi deloma k italijanski, deloma k holandski šoli in v tretji k francoski šoli. Sultani in kalifi so naslikani večinoma na zlatem, klopi podobnem in z dragimi kamni okrašenem prestolu Osmana, čepeči po turški navadi na nogah. Sultani zadnjega stoletja pa so naslikani približno v istih pozah kot ostali evropski vladarji njihove dobe, z razgrnjenimi zemljevidi in zametastimi zavosami, z listinami v rokah in odlikovanji na prsih, sedeči, stoječi ali pa tudi na konju.

Med slikami se nahajajo tudi štirje ženski portreti, med njimi portret Grkinje Mahpeker, ene najbolj prebrisanih in najmogočnejših žen v dinastiji Osmanov. Ta žena je bila trikrat regentinja in gospodarica države, zadnje pa je bila v harem uždavljena na ukaz njene lastne snaire.

Drug portret predstavlja njenega sina Osmana II., s trinajstimi leti vladarja osmanske države, s trinajstimi leti morilca svojega brata, s petnajstimi zmagovalitega vojskovodjo in umorjenega s sedemnajstimi leti. Grkinji nasproti visi slika njenega vnuka sultana Murada IV., mogoče najbolj krutega in okrutnega osmanskega vladarja. Ta portret je eden najlepših v vsej zbirki.

Sedaj se nahaja vsa zbirka v novih prostorih. Poleg nje pa se nahaja bogat muzej starih zgodovinskih oblek, orožja in dragocenosti nekdanjih vladarjev obširne turške države. Dočim je prva zbirka dostopna le malo osebam, tvori druga javno razstavo, ki je na ogled vsakomur, kdor plača za to določeno visoko vstopnino.

Marcel Prévost:

Don-Juanke.

Roger je najprej na videz ugovarjal, a nekaj ur pozneje, ko ga je prišel Jean iskat na dom, je bil pripravljen in je že komaj čakal.

Občutil je naenkrat, da mu je komtesa tako potrebna, kot zrak njegovim pljučam. Nenadno je bil zapustil Anglijo in se odpeljal z avionom v Pariz, kot da bi se bal, da pride četrt ure prepozno. In ta žena ni bila njegova metresa! In od nje ni bil dobil niti najmanjšega dokaza ljubezni! Strast ga torej ni gnala nazaj k njej, temveč nekaj bolj skrivnostnega, bolj povečujočega: upanje na življenje, ki ga lahko živi samo poleg nje, z njo, prikovan na njo. Samo da se mu spet prikaže, da jo vidi! Zdelo se mu je, da se bo vročina v njem poglobila, čeprav bi ga komtesa sunila od sebe!

Zaman je iskal med množico obraz, ki si ga je zaželel. Opazil je tu kneginjo Hildo, ki je z naivnimi vzkliki zbiralala goste okoli plesišča: »Plesal bo! Tango bo plesal z Vitzino, tango samo za nas, ki ga nihče še ni videl in ga nihče pozneje ne bo videl.« Roger ne čita na njenem konjskem obličju samo debele german-ske pohotnosti, temveč tudi otroško zaostalost, ki je povod za varanje. Ramon Genaz, ki je nervozen, se dobro obvladuje. Izgleda kot pogumen, zahrbtn človek, ki skriva svojo pravo naravo, ki izbira sredstva za doseg cilja, a slednjič izbere najpodlejša ... Skoraj nadnaravni sijaj odseva z obraza Berte Lorande, ki se ponuja Trévouxu kot hostija: na kak način ga je začarala, da v svoji opojni radosti ne opazi tega, kar vidi Roger na prvi mah: neuspešno iskanje sreče in obup, ki kljuje srce te ponujajoče se ženske ... Rogeru se zdi, da čita,

jasno kot tiskano v knjigi, poštenje Laurenta Sixta, v katerem išče Kamila Engelmann novo sentimentalno pomlad ljubezni in pa igro Guillouxa med gospodom Saulnoisom in njegovo ženo. Zdi se mu, da je to lahek šahovski problem na deski, kjer so ostale samo še tri figure ...

Med tem so bili sluge postavili sredi vrta na trato plesišče, veliko samo nekaj kvadratnih metrov, na katerem bosta pokazala Vitzina in Genaz svojo umetnost. Kneginja Hilda je glasno povedala vsej družbi, da ravno v tem, da je plesišče tako majhno, leži višek umetnosti. Ali ne pravijo Argentinci, da se mora znati plesati tango na krožniku? Otročja naivnost Pariza je tu slavila svojo zmago: vsi, moški in ženske, so bili naravnost elektrizirani pri misli, da bodo videli ta edinstveni občudovanja vredni, očarujoči prizor: tango, plesan na parketu samo nekoliko kvadratnih metrov. Ali se ni splačalo živeti do leta 1920, preizkusiti nevarnosti vojne, grozote sovražnikovega vpada v deželo, pijanost zmage in grenki povratek miru ...

Medtem ko je orkester, obstoječ iz čela, gitare in mandoline, začel nežno preludirati, sta se pokazala oba plesalca. Vitzina je bila plosko, brezspolno bitje z izrazom pustolovskega mladiča, pretirano rumeno šminkanim in pudranim, skoraj naga, v sivi crepe srajci, ki ji ni segala niti do komolcev, niti do kolen. Koža nog ji je prosevala skozi pajčevinasto tanke črne svilene nogavice in na rdečkastih laseh ji je tičal klobuček z vibrirajočim peresom. Genaz je imel temnosiv frak, hlače dokolenke in srajco z jabolom, bil je gologlav ... Ko sta stopila na plesišče, sta se njiju rokó krepko stisnile: mila sta stisnjeni roki v višino ram. Levica žene se je lahno prijala moževi rame, njegova desnica pa je pol-

zela po njenem golem hrbtu. Začetek plesa je bil čisto dostojen. Oni gostje, ki so pričakovali razuzdan prizor, so bili razočarani, kajti obe telesi sta se komaj dotikali. Za trenotek se nista ganila. Stala sta drug tik drugega, njiju obraza sta bila obrnjena v isto smer in bila drug nad drugim, kot medalje z dvojnimi profilom; Vitzinini kodri so segali v črne Ramonove lase, toda njiju lica se niso dotikala. Godba je začela igrati vedno bolj pohotno. Ali plešeta? Gledalci tega ne vedo. Dvojni kip, ki je bil še ravnokar nepremičen, se začneja v komaj vidnem ritmu vedno bolj oživljati ... To je popolna umetnost te dvojice in je v istini umetnost. Odvzela sta glavnemu plesu vse kretnje, vse guganje, napravila sta iz njega takorekoč sintezo. Naenkrat vsi razumejo, zakaj si je ta ples zavojeval svet. Njiju ples je pesem človeške ljubezni, nedolžen, a obenem strasten, ognjevit, a usmerjen. Noge se premikajo sedaj s tako popolno enakomernostjo, da bi človek dejal, da neviden fluid veže čevlje moškega in z dragulji okrašene čevljičke ženske. Bolj nedolžno ni mogoče izraziti nagnenja in zavojevanja žene, kot ga kaže ta pasivna pokorščina ženske noge napram moški, ko si sledite druga drugi, ne da bi se dotaknili? Telesi se pa začneji tudi že pre-gibati. Dosedaj sta si bili blizu, toda še vedno v komaj vidni razdalji. Gledalec ugane, da se pri tem ritmičnem vibriranju polnita z elektriko. Zdi se mu, da prisostvu-je neprekosljivo izgranemu ljubezenskemu prizoru, in postaja sam razdražen. Vidi, kako se ljubimca nad brezdnom ljubezni obotavljata; deli z njima njiju strah in si želi, da bi se slednjič objela ... Na višku pričakovanja pa napetost godbe naenkrat pojenja in se umiri.

(Dalje prih.)

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca

kolesa in šivalni stroji

znamke

Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, pesamezni deli, pneu-matika, igle za vse sisteme — samo v

Najnižje cene. — Tudi blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

>> GROM <<

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Premog - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 56

Mala soba

z električno razsvetljavo v sredini mesta se odda takoj. Naslov pove uprava lista.

V najem.

Gostilna (hotel) v Mari-boru, Kralja Petra trg; vselitev takoj. Pojasnila daje Pekojninski zavod za nameščenice v Ljubljani ali g. dr. Povalej, Mari-bor, Slomškov trg.

Na prodaj

sta veliki mahalasti pal-mi A Din 300.—. Naslo-pove uprava lista.

Uradnica

samostojna moč z večletno prakso, večša knjigovod-stva, strojepisja in tesno-pisja, išče službo za takoj ali pozneje. Cenj ponudbe prosil na upravo lista pod značko »Agilna 1000«.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahlevajte ponudbo. — Telefon štev. 2369.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

POMLAD!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čev-ljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje, Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi Ljubljana

Najnižje cene. Točna postrežba.

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del.